

ZPRAVODAJ

městysse Nedvědice

číslo 1 ročník 17 březen 2022 zdarma

1. místo ve fotosoutěži – Perlový závoj
Foto: Blanka Dračková

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO STAROSTY	3
POMOC UKRAJINĚ	3
ZPRÁVY Z RADNICE	3
Informace z jednání rady městyse	3
Informace z jednání zastupitelstva městyse	4
ZPRÁVY Z KOMISÍ	5
Skládáme mozaiku poznávání z historie i přírody Nedvědice	5
Bruslení zaujalo	6
Máme nové kompostéry a nádoby na papír pro všechny domácnosti	6
Hrad Pernštejn 2021–2022	7
Obřadní místnost historického domu čp. 32 v Nedvědici žije hudbou	8
Výsledky fotosoutěže a další činnost Komise pro komunikaci	8
SPOLEČENSKÁ KRONIKA	9
SPOLKY A ORGANIZACE	9
Čtyřicátý devátý ročník pochodu	9
Co dělají v Klubu lyžařů Nedvědice, když je lyžařská sezona zase mrzutá?	10
Tum tu dum a dapity dá	11
Jak se stát rybářem?	12
Svaz tělesně postižených informuje	12
ZPRÁVY Z FARNOSTI	13
Pořad nadcházejících nedělních bohoslužeb	13
Tříkrálová sbírka – poselství lásky a požehnání, přání pokoje, štěstí a zdraví	14
HISTORIE	14
Socha svatého Jana Nepomuckého pod hradem Pernštejnem	14
Významná výročí historie Nedvědice v roce 2022	15
ZDRAVÍ	16
Jak „zatočit“ s jarní únavou	16
Psychosomatika	16
Rozhovor s panem Radkem Nedomou	17
PŘÍRODA	19
Sokolnictví	19
MYSLÍME (EKO)LOGICKY	20
Uklidíme Česko, uklidíme Nedvědici!	20
CESTOVÁNÍ	20
Madeira – Ostrov věčného jara	20
West Highland Way – dálková trasa napříč Skotskem	22
ZAJÍMAVOSTI Z OKOLÍ	22
Po stopách Spáleného mlýna pod Borem	22
Jsme připraveni, hlásí z Koruny Vysočiny	24
Tip na výlet – bledule v údolí Chlébského potoka	24
RŮZNÉ	25
Co se děje v Barboře?	25
Dveře dokořán	25
ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA	26
Úvodní slovo ředitelky školy	26
Náš život s Kájou	26
3D tiskárna na škole	27
První vysvědčení	27
Pod olympijskými kruhy	28
Rodilý mluvčí v 5. třídě	28
Opačný Ota sedmáků	28
Zimní období a předvánoční čas v MŠ	29
Fotoreportáž z třetí třídy	30
FOTOSOUTĚŽ – VODA V KRAJINĚ	31

TIRÁŽ

Zpravodaj městyse Nedvědice

Vydává: Městys Nedvědice
www.nedvedice.cz

Evidován pod číslem MK ČR E 17302

Tisk: Tiskárna UNIPRESS s. r. o.
Žďár nad Sázavou

Redakcí je pověřena Komise
pro komunikaci.

Adresa redakce:
Úřad městyse Nedvědice
Nedvědice 42
592 62 Nedvědice

Tel.: 566 566 134

Redakce si vyhrazuje právo výběru
a úpravy příspěvků, nevyžádané
příspěvky se nevracejí.

Dotazy a příspěvky vítáme
na e-mailu: zpravodaj@nedvedice.cz.

Vychází čtyřikrát ročně nákladem
800 ks.

**Uzávěrka příspěvků do čísla
02/2022 je 25. 5. 2022.**

INZERCE

Domov pro seniory Mitrov

příspěvková organizace
Mitrov 1, Strážek 592 53

nabízí volná pracovní místa:

pracovnice v sociálních službách
– pečovateli/ka

- pracovní poměr na plný, částečný
úvazek, dohodu o provedení práce
nástup ihned nebo dle dohody

Bližší informace:

Jarmila Bulíčková – personalistka
Telefon: 566 591 811 nebo 739 414 081
E-mail: mzdy@domovmitrov.cz

SLOVO STAROSTY

Vážení a milí spoluobčané, do rukou se Vám nyní dostává jarní číslo nedvědického Zpravodaje, které vedle pravidelných úředních zpráv přináší rozmanitou nabídku článků. Odráží náš společný život s jeho radostmi i starostmi.

Rád bych Vás informoval o omezení dopravní obslužnosti v lokalitě od obchodního domu k vlakovému nádraží z důvodu rekonstrukce kanalizace. V tomto místě je kanalizace v havarijním stavu a je nutné ji opravit. Předpokládaný termín realizace je od 1. dubna do 30. června letošního roku. Konkrétnější informace Vám budeme postupně sdělovat prostřednictvím stacionárního rozhlasu v obci, textu kabelové televize a v neposlední řadě přes mobilní aplikaci Hlášení rozhlasu.

Ve čtvrtek 3. února letošního roku jsem byl pozván do sídla Krajského úřadu Jiho-moravského kraje v Brně, kde jsme společně se starostou slovenské obce

Dolná Krupá Markem Dekanem podepsali *Memorandum o vzájemné spolupráci*. Slavnostního podpisu se zúčastnil za Jiho-moravský kraj náměstek hejtmána Jan Zámečník, předseda výboru zastupitelstva pro regionální rozvoj Radomír Pavlíček a vedoucí odboru vnějších vztahů Tomáš Maluška. Výhodou ve vzájemné spolupráci vidím především v hledání společných projektů, které mohou být financovány Evropskou unií, kde je možná

podpora ve smyslu vyšších částek, než nabízí národní dotace v ČR. Ve zkratce řečeno, memorandum městys Nedvědice nesvazuje povinnostmi, ale může významně pomoci ve financování různých projektových záměrů.

Když zůstanu u tématu dotací, tak bych rád zmínil fakt, že jenom za únor 2022 bylo podáno celkem sedm žádostí o dotaci z krajských titulů. Děkuji zaměstnancům úřadu městyse za zpracování a odeslání žádostí o dotace. Jsem rád, že máme na úřadě takto schopné zaměstnance a nemusíme za administraci dotací platit soukromým firmám.

Na závěr chci Vám všem popřát veselé Velikonoce, které již pomalu klepou na dveře. Užijte si je v klidu a v radosti s těmi, které máte rádi. Pevně věřím, že čerstvý jarní vzduch posílí náš optimismus a přinese energii i chuť uskutečnit zamýšlené plány.

Petr Konečný

POMOC UKRAJINĚ

Je jisté, že události posledních dnů se dotýkají nás všech. Sledujeme s obavami konflikt na Ukrajině, který se již posunul do podoby války. Mnoho z nás cítí potřebu dát najevo své sympatie nejen tím, že vstup Ruska na území suverénního demokratického státu odsoudí ústně. Potřeba pomoci i v praktických věcech je dalším logickým krokem.

Ani vedení obce nezůstává v tomto ohledu pozadu. Na veřejném jednání zastupitelstva dne 4. 3. 2022 všichni zastupitelé jednomyslně schválili peněžitý dar ve výši 100 000 Kč, který městys Nedvědice pošle na transparentní účet zřízený za účelem shromáždit finanční

prostředky určené pro Ukrajinu. I vy, občané Nedvědice a Pernštejna, můžete individuálně přispět na účty zřizované důvěryhodnými organizacemi, u nichž máte jistotu, že peníze opravdu doputují tam, kde je jich nejvíce třeba. Jejich seznam naleznete na webových stránkách obce a teletextu.

Materiální pomoc je v současné chvíli řešena centrálně přes Ministerstvo vnitra České republiky zastoupené panem Vítem Rakušanem. Je potřeba nejdříve zmapovat situaci na hranicích a potřeby, které lokálně vznikají. Proto ministerstvo doporučilo všem obcím vyčkat s tímto druhem pomoci.

Mezitím městys vytipuje lokality možného ubytování pro uprchlíky z Ukrajiny v rámci místních ubytovacích kapacit tak, abychom je byli schopni v případě potřeby nabídnout. Pokud vy sami víte o prostoru k ubytování, prosím, kontaktujte vedení obce. Sledujte, prosím, teletext, webové stránky a aplikaci Hlášení rozhlasu pro další aktuální informace.

Ať brzy zavládne příměří a Ukrajina i její lidé mohou opět žít v míru!

Ilona Lukášková
za radu městyse

ZPRÁVY Z RADNICE

Informace z jednání rady městyse

Od posledního vydání Zpravodaje zasedala Rada městyse Nedvědice celkem 11x a projednala následující záležitosti:

RMN schválila

1. Ceník městyse Nedvědice platný od 27. 11. 2021.
2. Ceník služeb Turistického informačního centra Nedvědice.
3. Smlouvu o veřejném divadelním provozování díla *Tak já letím*.
4. Vyřazení majetku z evidence městyse

- Nedvědice Dřevěná socha – 1 medvěd, inv. č. 187 028.
5. Vyřazení majetku z evidence městyse Nedvědice Tiskárna HP LASERJET 1320, inv. č. 54 028.
6. Vyřazení majetku z evidence městyse Nedvědice Ponorné čerpadlo –

- LOWARA, inv. č. 96 028.
7. Dohodu o narovnání s MVDr. Michalem Kostkou.
8. Smlouvu darovací s panem Stanislavem Kytnerem.

pokračování na str. 4

9. Pronájem sokolovny Odboru klubu českých turistů Nedvědice v termínu: 22.–23. 4. 2022 a zároveň promíjí nájemné.
10. Dodatek č. 1 ke Smlouvě o poskytnutí dotace s Freedom Art, z. s.
11. Smlouvu o sběru, přepravě a odstranění odpadu v městysi Nedvědice č. 45/21.
12. Dodatek č. 1 ke Smlouvě o sběru, přepravě a odstranění odpadu v městysi Nedvědice č. 45/21.
13. Finanční dar ve výši 5 000 Kč z rozpočtu městyse a smlouvu darovací pro Český svaz včelařů, z. s., základní organizace Nedvědice; Freedom Art, z. s.; Klub českých turistů Nedvědice; Klub lyžařů Nedvědice; Myslivecký spolek Sejfek Skorotice; SDH Pernštejn; Základní organizaci Českého zahrádkářského svazu Nedvědice; ZpěvAhra, z. s.
14. Finanční dar ve výši 10 000 Kč z rozpočtu městyse a smlouvu darovací pro 1. RK Nedvědice; ROSPUK, z. s.; Společenské, Kulturní A Sportovní Aktivity Nedvědice, z. s.; Svaz tělesně postižených v České republice, o. s., MO Nedvědice.
15. Finanční dar ve výši 15 000 Kč z rozpočtu městyse a smlouvu darovací pro SDH Nedvědice; SK Pernštejn Nedvědice, z. s.
16. Finanční dar z cestovatelské besedy ve výši 1 300 Kč Lékařům bez hranic

– Medecins Sans Frontières in Czech Republic, o. p. s.

17. Plán inventur městyse Nedvědice na rok 2021.
18. Rozpočet ZŠ a MŠ Nedvědice na rok 2022.
19. Střednědobý výhled rozpočtu ZŠ a MŠ Nedvědice na roky 2022–2024.
20. Převod částky 25 000 Kč z rezervního do investičního fondu ZŠ a MŠ Nedvědice za účelem opravy škrabky a bojleru.
21. Odpisový plán ZŠ a MŠ Nedvědice na rok 2021.
22. Závazné ukazatele rozpočtu ZŠ a MŠ Nedvědice.
23. Platový výměr Mgr. Evy Šimečkové, ředitelky ZŠ a MŠ Nedvědice.
24. Pronájem sokolovny panu Havířovi dne 21. 5. 2022 dle platného ceníku městyse Nedvědice.
25. Smlouvu č. 1190901710 o poskytnutí podpory ze Státního fondu životního prostředí České republiky na projekt *Výsadba stromů v městysi Nedvědice*.
26. Vyřazení majetku z evidence městyse Nedvědice Informační kiosek Nedvědice, inv. č. 48 022 SU 22 AU 66.
27. Pronájem sokolovny pro soukromou oslavu dne 11. 6. 2022 panu Havířovi dle platného ceníku městyse Nedvědice.
28. Pronájem sokolovny pro soukromou oslavu dne 26. 3. 2022 panu Opatřilovi dle platného ceníku městyse Nedvědice.
29. Pronájem sokolovny Nadačnímu fondu Vrba v termínu 9.–12. 2. 2023 za

účelem uspořádání Charitativního plesu a zároveň promíjí nájemné.

30. Pronájem sokolovny pro ZpěvAhra, z. s. dne 27. 2. 2022 za účelem uspořádání akce *Slavíme – tanec, divadlo, zpěv* a zároveň promíjí nájemné.
31. Rozpočtové opatření číslo 18, 19/2021 a 1/2022.

RMN vzala na vědomí

1. Výroční zprávu za rok 2021 dle zákona 106/1999 Sb. § 18 o svobodném přístupu k informacím.
2. Oznámení o vyhlášení ředitelského volna pro ZŠ Nedvědice 20. – 22. 12. 2021.
3. Úhradu dlužné částky z faktury č. 400174/2009 a 400127/2010 ve výši 48 976 Kč v rámci tzv. milostivého léta.

RMN projednala

1. Rozpočet ZŠ a MŠ Nedvědice na rok 2022.
2. Rozpočet městyse Nedvědice na rok 2022.
3. Střednědobý výhled rozpočtu na rok 2023–2025.

Petr Konečný

Informace z jednání zastupitelstva městyse

Od posledního vydání Zpravodaje zasedalo Zastupitelstvo městyse Nedvědice 10. 12. 2021 a projednalo následující záležitosti:

ZMN schválilo

1. Střednědobý výhled rozpočtu městyse Nedvědice na rok 2022 – 2023.
2. Dodatek č. 4 Smlouvy o zajištění financování systému IDS JMK.
3. Vnitroorganizační směrnici městyse Nedvědice k poskytování darů.
4. V rámci rozpočtu městyse Nedvědice na rok 2022 dary, dotace a příspěvky právníkům a fyzickým osobám.
5. Rozpočet městyse Nedvědice na rok 2022 jako schodkový, financování ve výši 11.004,5 tis. Kč bude hrazeno převodem z termínovaných vkladů.
6. Dodatek č. 1 ke smlouvě č. 03/21/SFP/68-1 se Svazem vodovodů a kanalizací Žďársko na akci *Nedvědice – kanalizace Nová Čtvrť II* na příspěvek ve výši 138 305 Kč.
7. Dodatek č. 1 ke smlouvě č. 12/21/SFP/403-1 se Svazem vodovodů a kanalizací Žďársko na akci *Nedvědice – vodovod a kanalizace Nová Čtvrť III. etapa* na příspěvek ve výši 94 099 Kč.
8. Rozpočtové opatření číslo 17/2021.

9. Strategický plán rozvoje městyse Nedvědice.
10. Memorandum o spolupráci městyse Nedvědice se slovenskou obcí Dolná Krupá.
11. Podání žádosti o dotaci na pořízení nové cisternové automobilové stříkačky pro potřeby jednotky SDH Nedvědice.

ZMN vzalo na vědomí

1. Prezентaci projektů *Rozšíření hřbitova* a *Zdravotní středisko*.
2. Rozpočtové opatření číslo 14, 15, 16/2021.
3. Schválený závěrečný účet DSO Tišnovsko za rok 2020, schválený rozpočet DSO Tišnovsko na rok 2021 a schválený střednědobý výhled rozpočtu DSO Tišnovsko na roky 2022 – 2023.
4. Schválený rozpočet Svazové mateřské školy VENKOV DSO Tišnovsko na rok 2021 a schválený střednědo-

bý výhled rozpočtu Svazové mateřské školy VENKOV DSO Tišnovsko na roky 2022 – 2023.

5. Schválený závěrečný účet Mikroregionu Pernštejn za rok 2020 a schválený rozpočet Mikroregionu Pernštejn na rok 2021.
6. Schválený závěrečný účet SVK Žďársko za rok 2020, schválený rozpočet SVK Žďársko na rok 2021 a schválený střednědobý výhled rozpočtu SVK Žďársko na roky 2022 – 2025.
7. Zápis z dílčího přezkoumání hospodaření městyse Nedvědice, okres Brno-venkov za rok 2021.

ZMN neschválilo

1. Žádost Oblastní charity Žďár nad Sázavou pro denní stacionář Rosa na částku 145 000 Kč.

Petr Konečný

Skládáme mozaiku poznávání z historie i přírody Nedvědice

Poznáváme osobnosti Nedvědice, tak jsme pojmenovali zamýšlenou sérii přednášek, která chce nám všem zprostředkovat objevování či připomenutí zajímavých obyvatel našeho městečka i okolí. K prvnímu setkání došlo 21. ledna 2022 v obřadní síni historického domu čp. 32. Zvolena byla osobnost, o níž možná někteří Nedvědičtí dosud neslyšeli. Vojenský duchovní, podplukovník, monsignor Jan Hromádka, doktor teologie, žil v Nedvědici v letech 1919 až 1928, jeho hrob najdeme na místním hřbitově. Zajímavější než těchto několik poněkud strohých faktů je jeho životní pouť a výčet osobností, s nimiž byl v kontaktu, např. hrabě Vladimír Mittrowský, arcivévoda Evžen Rakousko-Těšínský z rodu Habsburků. Na základě pátrání v archivech a historických materiálech lze dále dedukovat Hromádkovy obdivuhodné vlastnosti, mezi něž patřily houževnatost, odvaha, oddanost své profesi, jazykové vybavení – hovořil šesti jazyky. Otázka, proč investoval roku 1905 do koupě domku právě v Nedvědici (dům čp. 98 stojí naproti restauraci Pod Pernštejnem) a navíc zde vydával svoje literární díla, není dosud jednoznačně zodpovězena. Jisté však je, že mimořádná ocenění v podobě vyznamenání, která J. Hromádka obdržel, naznačují ojedinělost jeho významu.

Badatelé a autory přednášky o J. Hromádkovi jsou Ing. František Bednář a dr. Jiří Šmíd. Bohužel zdravotní indispozice F. Bednáře zabránila jeho osobní přítomnosti na přednášce, takže se rea-

lizace ujal J. Šmíd. Prošel Hromádkův životní příběh včetně dobového kontextu. Všechny přítomné posluchače zaujaly doplňující fotografie a citace z dokumentů. Otevřely se otázky pro diskuzi, kupříkladu o nepřítomnosti J. Hromádky při slavnostním odhalení pomníku padlých roku 1928. Oceňujeme obsahovou kvalitu, srozumitelnost a přehlednost zpracovaného tématu. Potvrdilo se, že i zdánlivě prozkoumané téma, v tomto případě období první světové války či první republiky, může v regionálních souvislostech otvírat nám všem nové poznání.

Příští plánovaná přednáška chce upřít pozornost na vztah rodiny Loosovy, zejména Marie Loosové k Nedvědici. Její manžel, sochař a kameník Adolf Loos, otec evropsky proslulého architekta stejného jména, nechal zřídit moderní mramorový lom ve Žlebě. Bližší podrobnosti nás dovedou k zajímavé stavbě domu v těsném sousedství zdravotního střediska. (Termín přednášky bude včas oznámen, jste na ni srdečně zváni.)

Objevování hodná je nejen historie naší obce. Pro ty, kteří vnímají přírodní krásy Nedvědice a okolí, byla připravena přednáška s názvem *Zajímavosti z naší přírody – Motýli*. Uskutečnila se 25. února taktéž v historickém domě čp. 32. Děkujeme, že pozvání přijala MUDr. Bohumíra Hrabálková, nedvědická rodačka. Pamatuje okolní přírodu v dobách její plné krásy, a může tedy srovnávat se současným stavem. V úvodu zdůraznila nenahraditelnost systematické

a kontinuální ochrany přírody. Úbytek v rostlinné i živočišné říši doložila fakty. Už patnáct let se věnuje fotografování v přírodě. Mimo jiné se zaměřuje na motýly a lepidopterologie je její velkou láskou. Představila nám 138 fotografií motýlů, které až na několik výjimek pocházejí z bezprostředního okolí Nedvědice – z břehů kolem Svatky, zpod Hory, ze Žleba, od Kovářové, Skorotic, Dolního Čepí, od Chlébského... Každý snímek byl doprovázen odborným komentářem, např. upozorněním na detaily křídel či vzácnost druhu a jeho vazby na konkrétní rostlinu. Posluchači obdivovali paměť paní Hrabálkové, díky níž neomylně lokalizovala každý svůj fotografický úlovek. Jak je získává? S nekonečnou trpělivostí dokáže čekat na záběr, hlavně její oči postřehnou i motýly drobných rozměrů, navíc dokonale pracuje s fotoaparátem. Rozmanitost motýlího světa je vskutku veliká, právem bývají motýli označováni jako barevné drahoty živé přírody. Coby laikové mnohdy ani netušíme, kolik poznání nám skýtá tichý svět motýlů říše. Poutavá přednáška nás tak může nasměrovat, abychom během nadcházejícího jara a léta sledovali okolní přírodu pozorněji. Rádi bychom v nabídce besed pokračovali. Hledáme další zajímavá témata.

Libuše Císařová
za Komisi kulturní a sportovní

Poznáváme osobnosti Nedvědice
Foto: Petra Zbořilová

Zajímavosti z naší přírody – Motýli
Foto: Petra Zbořilová

Batolec červěný – vyfocen na Chlébském
Foto: Bohumíra Hrabálková

Sameček běláška řeřichového – vyfocen pod Horou
Foto: Bohumíra Hrabálková

Bruslení zaujalo

Chcete, aby se vaše dítě hýbalo, aby se při pohybových aktivitách cítilo šťastné, zažívalo s kamarády či členy rodiny nejrůznější překvapení, zkrátka pohyb si oblíbil? Měníte rádi sportovní vyžití dle aktuálních ročních období? Předpokládám, že většina z nás odpoví kladně...V zimě se zkrátka bruslí, lyžuje, sáňkuje, bobuje... jenomže řečeno s klasikem „způsob letošní zimy v našich zeměpisných šířkách zdá se poněkud nešťastný“. Navíc na bruslení na nedvědickém zimním stadioně nostalgicky vzpomínáme téměř deset let. (Poslední veřejné bruslení zde proběhlo v únoru 2013.) A tak čekáme na delší a silnější minusové teploty, aby „alespoň“ zamrzl rybník, letos však marně.

Aktivní tatínkové se rozhodli to změnit. Chvályhodné a obdivuhodné! Pánové Libor Jaroš a Petr Havří iniciovali a realizovali vznik provizorní ledové plochy za základní školou na místě hřiště pro nohejbal. Plochu desetkrát dvacet metrů vy-

mezili minimantinely a fólií bránící úniku vody. Nenahraditelnou pomoc poskytli nedvědičtí hasiči, kteří zajistili přívod dostatečného množství vody. Potom přišlo stříkání ledu, trpělivá práce bez ohledu na čas...Pokud tedy venkovní teploty dovolovaly, mohli jste si v průběhu ledna a počátkem února přijít zabruslit na hřiště za školou. Posíláme poděkování všem, kteří přiložili ruku k dílu.

Možnost bruslení měla pokračování. Díky vstřícnosti vedení městyse se podařilo pro Nedvědické realizovat veřejné bruslení na bystřickém zimním stadionu. Finanční úhradu ledové plochy zabezpečila radnice, účastníci se do Bystřice n. P. dopravovali individuálně. Zájem o první termín byl velký, 29. prosince 2021 více jak osmdesát brusličích. Na ledové ploše kroužili pokročilí, první krůčky zkoušeli začátečníci, s hokejkami na vyhrazené třetině hřiště si devadesát minut užili i hokejisté při přátelském měření sil.

Přijeli jednotlivci, přátelé i celé rodiny. Na základě příznivé odezvy proto byly zajištěny ještě další termíny rezervace ledové plochy – 27. února, 6. a 13. března.

Mohli bychom brát tuto sportovní aktivitu jako inspiraci k zamyšlení nad příští sezónou, zda zajistit pro bruslení nedvědické veřejnosti na ZS v Bystřici pravidelné termíny? Znamenalo by to jednak nastavit určitá finanční pravidla, ale hlavně iniciovat užitečný a zdravý pohyb nejen pro okruh sportovců, ale opravdu pro širokou veřejnost včetně mládeže. V rámci revitalizace areálu bývalého zimního stadionu u sokolovny se počítá s možností upravovat plochu pro bruslení. To je otázka delšího časového horizontu. Dle výše uvedeného návrhu bychom umožnili vyžití při zimních sportech, konkrétně při bruslení, už příští rok. Co myslíte?

Komise kulturní a sportovní

Foto: Libor Jaroš

Foto: Libor Jaroš

Máme nové kompostéry a nádoby na papír pro všechny domácnosti

Spolupráce v rámci DSO Tišnovsko je velmi užitečná, protože se v jejím rámci daří získat nemalé prostředky na různé projekty. Bez členství v dobrovolném svazku obcí (DSO) bychom neměli šanci uspět v mnoha žádostech o dotace. Počátkem roku 2020 jsme se zapojili do dvou projektů, které jsou financovány z fondů EU a Státního fondu životního prostředí (SFŽP) ČR v rámci Operačního programu Životní prostředí. Jedná se o projekt *Předcházení vzniku odpadů na Tišnovsku*, který nám umožnil získat **35 ks kompostérů o objemu 720 l a 100 ks kompostérů o objemu 1 100 l**. Finanční spoluúčast

Foto: Archiv KŽPS

městyse činila 15 % (94 168 Kč s DPH) z celkové částky. Se všemi zájemci o bezplatné zapůjčení kompostérů byly uzavřeny smlouvy, které obsahují podmínky jejich používání. Doba udržitelnosti projektu je 5 let. Po tuto dobu musí být kompostéry umístěny na pozemcích v katastrálním území Nedvědice nebo Pernštejna. Po uplynutí 5 let přejde kompostér do vlastnictví vypůjčitele. Všechny kompostéry si naši občané vyzvedli během listopadu a prosince 2021.

Druhým projektem, do kterého jsme se zapojili stejným způsobem a který se týká všech občanů, je projekt *Rozšíření systému pro oddělený sběr odpadů na Tišnovsku*. Z tohoto projektu máme nyní k dispozici **5 ks nádob o objemu 1 100 l, 49 ks nádob o objemu 240 l a 450 ks nádob o objemu 120 l**. Finanční spoluúčast městyse činila 15 % z celkové částky (84 511 Kč s DPH). V jarních měsících roku 2022 budou s našimi občany uzavřeny smlouvy na zapůjčení těchto nádob. Zkušební provoz vyvážení papíru od domů občanů začne v dubnu 2022. Svozový plán odpadů, ve kterém jsou barevně vyznačeny všechny termíny, byl součástí minulého Zprávy 04/2021, takže jej mají k dispozici všechny domácnosti.

Doufejme, že kompostéry i nádoby na papír splní svůj účel a všichni budeme s jejich užíváním spokojeni.

*Blanka Dračková
za Komisi životního prostředí a stavebnictví*

Foto: Archiv KŽPS

Loňský rok byl pro hrad Pernštejn rokem bezesporu mimořádným. 27. května 2021 byla slavnostně otevřena a poté veřejnosti zpřístupněna obnovená perštejnská okrasná zahrada, kterou si jako samostatný okruh prohlédlo 34 tisíc návštěvníků. Tento počín je pro Pernštejn přelomovým i z hlediska dlouhodobého. Ojedinelé sousedství středověkého hradu a zahrady v horském terénu změnilo nejen zažitou ikonickou podobu památky, ale i šíři zážitků, kterou může vnímavému návštěvníkovi poskytnout.

Díky zahradě, i přes překážky spojené s omezeními covidové pandemie, byla návštěvnická sezóna na Pernštejně, na rozdíl od většiny jiných památkových objektů, velmi úspěšná. Ačkoli byla zkrácena o první dva měsíce a v červnu byly prohlídky interiérů omezeny na počet 9 návštěvníků + 1 průvodce, stala se s bezmála stotisícovou návštěvností nejúspěšnější sezónou v historii hradu. Celkem si hrad a zahradu prohlédlo 98 976 návštěvníků.

Ke zvýšené návštěvnosti přispěly i hradem pořádané akce. V rámci *Roku osvětské šlechtě*, vyhlášeném Národním památkovým ústavem pro rok 2021, hrad Pernštejn jako jeden z „lídru“ ROŠ dostal finanční podporu na realizaci dvou projektů. V červenci byla zpřístupněna nová expozice na třetím nádvoří, věnovaná osvětským a romantickým zahradám v Evropě i u nás, ale zejména zahradě perštejnské. Součástí expozice je promítání časosběrného snímku, zachycujícího průběh prací při obnově zahrady a originály části sochařské výzdoby. Návštěvníci, jak se zdá, zejména oceňují nové toalety v předsálí. Na slavnostní otevření expozice 22. 7. navázala 31. 7. *Hradozámecká noc*, kde byla hlavním aktérem opět zahrada s bohatým pro-

gramem a večerním nasvětlením stovkami svíček. Noční program na nádvořích ukončila o půlnoci ohňová show. K těmto výjimečným dnům se přiřadily i tradiční akce z již klasického hradního portfolia. Na začátku prázdnin se ve dnech 3.–6. července konaly *Slavnosti Pernštejnského panství*, které navštívilo přes devět tisíc účastníků a od 18.–28. září *Podzim na Pernštejně* s květinovou výzdobou hradního paláce.

V průběhu minulého roku NPÚ na Pernštejně navýšil počet zaměstnanců o dvě systemizovaná místa určená pro zahradu, o kterou nyní pečují čtyřčlenný tým zahradníků, v sezóně posílený o brigádníky. Rekonstrukcí části budovy čp. 21, jejímž částečným majitelem je NPÚ, bylo vytvořeno zázemí pro zahradníky včetně napojení na vodu a kanalizaci.

Bohužel rok 2021 nebyl jen rokem úspěchů, dále pokračovaly poruchy spojené se statikou prvního a třetího nádvoří, které bude nutno řešit v nejbližší době.

S nadějí, že rok 2022 nebude zasažen pandemií, a s obavami, které přináší všeobecné zvyšování cen a mezinárodní situace, se hrad Pernštejn připravuje na letošní návštěvnickou sezónu. Zvýšené provozní náklady vedly NPÚ ke zdražení vstupné-

ho na všech památkách, dílčímu omezení rozpočtů i počtu průvodců.

Přes zhoršené podmínky ale začala předposlední etapa obnovy střeš, tentokrát na první bráně, na nástupním schodišti do paláce, arkýři přírodovědné sbírky a dřevěných mostcích vedoucích přes příkop na Komtesčinu zahrádku. Pokračují práce na čištění hradního kopce v tzv. lesoparku, kde jsou postupně odstraňovány vytipované stromy ohrožující bezpečný pohyb návštěvníků a také ty, které spadly samy pod náporu větru. Pro návštěvníky by mělo být dostupné lepší občerstvení na prvním nádvoří a snad bude zprovozněna i kavárna na terase nad zahradou. Do prodeje bude uvedena nová obsáhlá kniha *Pernštejnský park* autorů L. Kalábové a M. Konečného a připravuje se do mobilu stažitelný audiovizuální průvodce perštejnskou zahradou.

Jaké akce plánujeme na hradě pro letošní rok? Budou to tradiční *Slavnosti Pernštejnského panství*, tentokrát o víkendu 2.–3. července a po zkušenostech z minulého roku plánujeme na 30. července *Zahradní slavnost*, která by se měla omezit na prostory zahrady od podvečerních hodin do půlnoci. Je však možné, že *Zahrad-*

ní slavnost budeme reprízovat ve více termínech. Ve druhé polovině září opět vyzdobí interiéry hradu *Podzim na Pernštejně*.

Věříme, že si hrad Pernštejn s obnovenou okrasnou zahradou, která snad zdárně poroste do krásy a bude nabízet stále zajímavější přírodní partie, přijdou prohlédnout v hojném počtu návštěvníci z naší země, ale po uvolnění hranic i z ciziny.

Eva Škrabalová

Foto: Petra Zbořilová

Foto: Blanka Dračková

Foto: Blanka Dračková

Obřadní místnost historického domu čp. 32 v Nedvědicích žije hudbou

Už třetím rokem organizujeme společně s městysem Nedvědice hudební podvečery v obřadní síni, zkráceně v obřadce. Každý, kdo v obřadce účinkoval, byl nadšený. Prostor je krásný, reprezentativní, má genius loci a především perfektní akustiku pro koncerty, které jsme se zde rozhodli pořádat. Ať už je to pěvecký sbor nebo jazzová kapela, zvuk je vždy dokonalý. V prosinci jsme uvedli komponovaný podvečer věnovaný Karlu Krylovi. Na kytaru hrála brněnská hudebnice Míha a došlo také na duety s nedvědicským rodákem Vojtěchem Dingou. Opět byl skvělý zvuk, a to i bez zvučení. Večer ve znamení protestsongů umocňovaly Krylovy texty v po-

dání Jany Mokré a Vojtěcha Dingy. Atmosféra by se dala krájet! V lednu si v obřadce zahrála brněnská jazzrocková kapela Doooušek. Svůj koncert si sami nazvučili. Požitek z koncertu byl výjimečný. Nástroje jako kontrabas, saxofon nebo příčná flétna obřadce prostě sedí.

Během vystoupení panuje vždy skvělá atmosféra, spojení hudebníků a publika je nepopsatelné. Bouřlivý potlesk na závěr a přídavky k pořádaným akcím prostě patří. Je skvělé moci oživit tyto unikátní prostory a nabídnout lidem z Nedvědic a okolí možnost účastnit se koncertů a poslechnout si kvalitní muziku v podání profesionálních hudebníků.

Rádi bychom vás prostřednictvím Zpravodaje pozvali na akce, jež plánujeme v tomto roce. Těšit se můžete na Vojtěcha Dingu (2. 4. 2022 v 18.00 hod.), který si pro vás připravil recitál staropražských písní. Dále domlouváme koncert čtyř vokalistek a houslistky z kraje Leoše Janáčka a chystáme podvečer českých a slovenských lidových písní. A to není zdaleka všechno... Přijďte na muziku do obřadky a buďte součástí těchto projektů. Velký dík patří také vedení městyse Nedvědice, bez kterého by se akce neuskutečnily.

Klára Pytlíková a Jana Mokrá

*Kapela Doooušek
Foto: Martin Nezbeda*

*Literárně hudební podvečer – Karel Kryl
Foto: Radim Mareš*

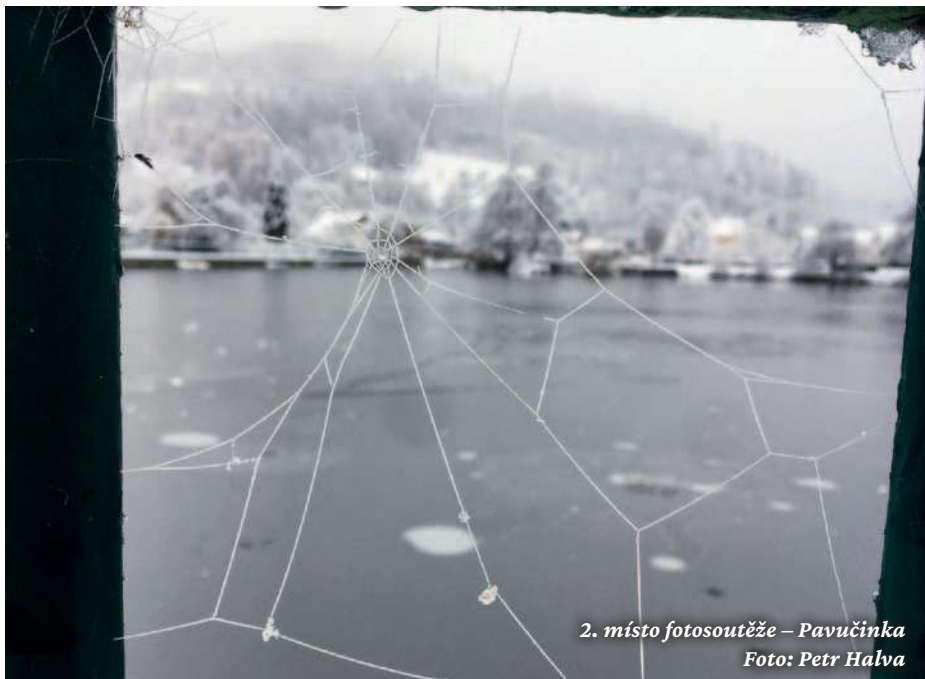
Výsledky fotosoutěže a další činnost Komise pro komunikaci

V minulém čísle Zpravodaje jsme vyhlásili fotosoutěž s názvem *Voda v krajině*. Zájemci mohli posílat své zdařilé fotografie pořízené v Nedvědicích a blízkém okolí. Počet zaslaných fotografií nebyl omezen. Těší nás, že soutěž měla pozitivní ohlas. Děkuje všem soutěžícím, kteří se zú-

častnili. Stejně velký dík putuje také ke třem zkušeným fotografům a zároveň porotcům soutěže – paní Bohumíře Hrabákové a pánům Petru Martinkovi a Jiřímu Hřebíčkoví. Jsme nesmírně rádi, že si ve svém nabitém programu našli čas a společně vybrali vítěze. Z celkového počtu čty-

řiceti tří zaslaných fotografií zvolili první tři místa. Nejprve zúžili výběr na dvacet fotografií, poté přidělovali body. **Vítězkou soutěže se stala paní Blanka Dračková**, která téma zachytila nádherným způsobem. Její fotografie s názvem *Perlový závoj* se můžete potěšit na titulní straně Zpravodaje. Druhé místo obsadili **paní Petra Zbořilová, pan Petr Halva a paní Blanka Dračková**. Na třetím místě bodovaly fotografie **pana Ludvíka Veselého, pana Zbyňka Šikuly a paní Petry Zbořilové**. Všem vítězům gratulujeme! Drobné ceny jim budou předány při nejbližší příležitosti v rámci městysem pořádaných akcí. Veškeré zaslané fotografie si můžete prohlédnout na našich webových stránkách. V příštím čísle Zpravodaje plánujeme uvést další kolo fotografické soutěže. Snad bude mít stejnou odezvu. Budeme velmi rádi, pokud se zapojíte i vy.

Další činnost naší komise spočívá v úpravě webových stránek obce. Jejím pravidelným návštěvníkům jistě neuniklo, že jsme v únoru doplnili záložku *Firmy v Nedvědicích a okolí*. Především díky pánům Radimu Marešovi a Marku Klusákovi mají všichni zájemci možnost dohledat kontakty na firmy a živnostníky, kteří odpověděli na naši výzvu a které jsme mohli zařadit na seznam. Jako velmi

*2. místo fotosoutěže – Pavučinka
Foto: Petr Halva*

přínosnou považujeme možnost doplnit údaje o vaší firmě nebo osobě zcela samostatně pomocí jednoduchého formuláře, jež naleznete pod zmíněnou záložkou. Také firmy, které na stránkách údaje mají, mohou zveřejněné informace pružně upravovat.

Za pozornost ještě stojí společně plánované akce. Se členy komise kulturní a sportovní připravujeme mimo jiné i akci *Celé Česko čte dětem*. Letošní čtení nejen pro děti se uskuteční ve dnech 30. března, 6. dubna a 13. dubna. Během prvního středečního odpoledne budou moci zejména malí diváci zhlédnout představení *O zrzavé vlčici* kouzelného divadla Mikro – teatro. Další dva podvečery budou v režii žáků místní základní školy. Těšit se můžete jednak na čtení, jednak na krátké divadelní představení s tvořením připravené dětmi pátečního ročníku.

3. místo fotosoutěže – Rampouchy
Foto: Ludvík Veselý

I přes zdrcující světové zprávy bychom vám všem chtěli popřát hezké jarní dny, veselá Velikonoce a především pevné zdraví.

Komise pro komunikaci

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

MNOHO RADOSTI A ŠTĚSTÍ DO ŽIVOTA PŘEJEME:

Radku Zítkovi
Gabriele Kovářové
Emě Štouračové
Vojtěchu Veselému
Lucii Hofírkové
Sáře Veselské

V období od **prosince**
do **února** nás opustili:

Libuše Chládková
Helena Krčilová

Čest jejich památce!

BLAHOPŘEJEME!

Všem oslavencům narozeným v měsících **leden – březen** přejeme především pevné zdraví, hodně štěstí a spokojenosti do dalších let.

65 let

Antonín Štarha

70 let

Alena Zbořilová
Petr Chmelíček
Jarmila Navrátilová
Helena Havlíková
Pavla Minaříková

75 let

Božena Pavelková
Marie Doláková
Jaroslava Čermáková
Zdeněk Vejrosta
Pavel Blahák

80 let

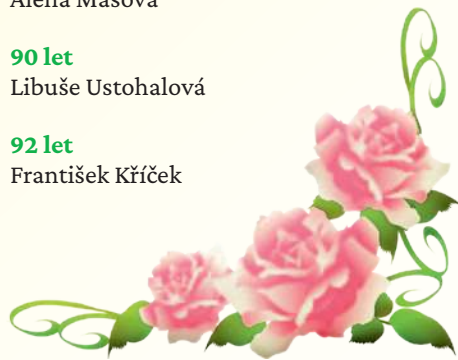
Marta Hudcová
Josef Opatřil
Alena Mášová

90 let

Libuše Ustohalová

92 let

František Kříček

SPOLKY A ORGANIZACE

Čtyřicátý devátý ročník pochodu

Sobota **23. dubna 2022** bude dnem, kdy se v prostoru nedvědecké sokolovny budou od samého rána scházet účastníci 49. ročníku turistického pochodu *Za krásami okolí Nedvědice*. A vlastně nejen v Nedvědici, jedna trasa totiž bude mít start v Rožně.

Rok 2021 byl pro nedvědecký odbor Klubu českých turistů rokem jubilejním. Bohužel vládní příkazy a zákazy neumožňovaly dlouhodobější plánování, a tak jubileum přešlo v tichosti. Jen připomenou,

že původní odbor vznikl v roce 1921 a ten novodobý v roce 1971.

Letošní pochod zavede turisty zase do jiných lokalit než třeba loni či předloni. Konkrétní trasy včetně dalších pokynů jsou v propozicích pochodu. Naleznete je na elektronických stránkách městyse, v papírové podobě např. v TIC v Nedvědici. Snad ještě zmíním, že se pochod od roku 1992 konal jako memoriál Boba Čecha, účastníka prvního ročníku pochodu v roce 1974 a některých ročníků dal-

ších. Bob Čech, sportovec, horal, kamarád, zahynul na konci ledna 1992, tedy před třemi desetiletími. Od roku 2016 vzpomínáme v den pochodu i na další účastníky a pořadatele, kteří už s námi být nemohou.

Už poněkolkáté bude jedna trasa trasou s Českým rozhlasem Brno. Po loňském úspěchu, kdy se v dvouhodinovém přímém přenosu z Maria Laube uskutečnil křest knížky „111 výletů“, bude i letos mezi 14. a 16. hodinou živé vysílání

pořadu *Vesele i Vážně o Víkend*u tentokrát z Doubravníka. Hosty budou lidé, kteří mají vazbu na turistiku a nedvědecký pochod, ale také ti, kdo se podíleli na současných náročných opravách kostela Povýšení svatého Kříže v Doubravníku.

Věřím, že ten letošní ročník bude dobrou příležitostí k setkání lidí, kteří rádi vyjdou za poznáváním okolí Nedvědice i přesto, že proměna okolních lesů je opravdu veliká. Otevřely se ale nové pohledy, ostatně na některé se účastníci pochodu také dostanou.

Petr Vejrosta

Foto: Lukáš Voborný

Co dělají v Klubu lyžařů Nedvědice, když je lyžařská sezóna zase mrzutá?

Členové Klubu lyžařů Nedvědice ani přátelé tohoto klubu na rozdíl od lyžařské sezóny mrzutí nejsou. A proč? Protože jsou „furt ve střehu“! To znamená stále připraveni. A pokud ne, tak se zrovna připravují na případný návrat sněhu na Vysočinu.

V posledních několika (asi tak patnácti) letech to se sněhem na Kovářově a tamní sjezdovce nebylo vůbec jednoduché. Sníh bývá spíš vzácností, napadá sporadicky a rychle, udělá vrásky řidičům i silničářům a pak ještě rychleji roztaje. Poslední opravdové lyžování, které zde trvalo alespoň po dobu dvou víkendů, bylo někdy v roce 2017–2018. Časy, kdy bylo parkoviště plné aut, u dolní stanice vleku se tvořila fronta natěšených lyžařů a u chaty na parkovišti se besedovalo u tatranky a čaje s rumem, tak ty si pamatují už jen starší členové a přátelé klubu.

Nicméně my všichni, kterým kovářovská sjezdovka přirostla k srdci, se nevzdáváme naděje a každým rokem na konci podzimu celý skromný areál připravíme na nadcházející lyžařskou sezónu. Co to obnáší? Posekat, shrabat a odvézt nálety křovin na mezích na sjezdovce a na trase

lyžařského vleku. Nachystat, zkontrolovat, promazat a zavěsit kotvy (unašeče), nachystat a zprovoznit vlek (včetně povinných technických kontrol a prohlídek). Totéž platí o rolbě, na níž zub času koná své. Naštěstí se zatím vždycky sešlo dost ochotných duší se šikovnými rukama, nápady, dílnou, materiálem pro opravy a kreativním myšlením. A pokud už sníh padá a lyžování vypadá aktuálně, i když stále není vyhráno, tak je potřeba ještě včas upravit svah, uklidit v boudě na parkovišti, nachystat občerstvení, rozdělit si služby a čekat na lyžaře. A když potom počasí na víkend vyjde, jako v prosinci 2021, tak se potvrdí přísloví, že „Štěstí přejí připraveným“. Slova chvály od návštěvníků pak hřejí na duši a velmi rychle se zapomene na vynaložené úsilí a není čas na mrzuto.

V předchozí sezóně, v lednu 2020, byly pro změnu sněhové podmínky nebyvale příznivé. Co nebylo příznivé, byla zdravotní a hygienická kondice obyvatelstva v souvislosti s nemocí Covid-19. Zase náběh na mrzuto. Vleky jezdit nesměly, ale sportovní přátelé na náš areál nezapomněli, přijeli bobovat, sáňkovat a užívat

si zdejších krás a čerstvého povětří. Utekli k nám ze zjetí lockdownů, karantén, home officů, distanční výuky a podobných „vymožeností doby“. Utekli k nám žít, dýchat a sportovat, protože nikam jinam nemohli. A co Klub lyžařů Nedvědice? Byl připraven! Poskytl vše, co bylo možné – sjezdovku, parkoviště, skromné občerstvení pro zahřátí a otevřenou náruč. Mrzutý opravdu nebyl vůbec nikdo!

Přijďte zase, milí přátelé, nejen, když je všude jinde ouvej a nejen v zimě! Je tu krásně celý rok, těšíme se na Vás. Ať už bude letošní sezóna jakákoliv, určitě se s ní budeme chtít nějak vesele rozloučit. Kromě toho společně s SDH Kovářová sehraje tradiční divadelní minipředstavení *Na Louce*. Letos se možná skutečně i dvě inscenace.

Na všechny akce jste srdečně zváni! Termíny jejich konání Vám dáme včas vědět.

Hana Spiesová

Foto: Hana Spiesová

Foto: Hana Spiesová

V Nedvědicích již druhým rokem žije projekt *Sousedského divadla*. Zveme vás nyní do zákulisí jeho tvorby a nosných myšlenek. *Sousedské divadlo* je odpovědí na ti-cho, které bylo mezi námi. Je jak lehký jasný krásný tón, co nám tu zní pod „horami“, pod kopečky líbeznými, zní krásně až na vrchol.

Je to jemný projekt Jany Mokré, který vytváří prostor pro setkání, a to především s tím křehkým, krásným, co je v nás. Máme čas se zastavit a spokojeně usednout, dychtivi zvědavostí, jaký příběh se před námi rozehraje a na kterou tu strunu v nás zrovna dneska zabrnká.

Pohádka z budíku
Foto: Archiv KPK

Záměrem *Sousedského divadla* je realizovat jedno představení měsíčně. Přibližně třetina z nich jsou představení inspirativní, čili divadla profesionálních souborů či zkušených sólo herců, za kterými bychom většinou museli do velkého města, a to se nám, milovníkům klidu a tohoto vzácného kraje, zdálo přinejmenším ne-logické. Snažíme se proto zvát sem soubory a herce, kteří jinde mají zvuk a kteří se dokážou dotknout toho nehlubšího v našich duších. Ušetříme tak řadě diváků dlouhé kilometry městem, smogem,

dopravou a přineseme spojení skvělého divadla s nejkrásnějším prostředím, domovinou.

Ostatní představení mají být čím dál více vytvořena rodinami či jednotlivými aktéry, kteří sami nebo za vydatné podpory zkušené lektorky dramatických kroužků a principálky divadla Divy Jany Mokré vytvoří krátké, jednoduché představení pro sebe a lidi z okolí. Samotná tvorba rodinného či sousedského představení si přeje být především radostným časem kreativně prožitým se svými blízkými, prostřednictvím čehož se můžeme vzájemně více poznávat i obohacovat, učit se rozpoznat a rozvíjet jednotlivé naše talenty a dary duše i osobnosti, učit se hrát si, uvolnit se, postavit se svému egu a strachům dnes již zcela nepodstatným, neb nám přišla doba vděčnosti, ocenění úsilí a nasazení druhého a pokory před kdysi tak zneuznaným uměním divadla pouličního.

Postavit se před své blízké nebo před své sousedy leckoho snad vyděsí. Tak si prožije, jaké umění a kolik dovedností se skrývá v každém jednom představení, jak se všechno propojuje tak, že vytváří soulad, a jaká je to energie, když se vytvoří hra na divadlo. Stanoví se jeviště a hlediště, stanoví se diváci, herec potom nechá plynout energii sebe sama, obavy se vytrácí. Prostě si to užíváte. Zvláště, když máte za zády někoho tak zkušeného, uvolněného a laskavého, jako je autorka tohoto projektu Jana Mokrá. Za vydatné podpory svého muže a rodiny vytvořila prostor, ve kterém již vznikla řada představení a v němž muži ze zapojených rodin vytvořili společně loutky pod vedením jednoho z nejuznávanějších českých řezbářů loutek Antonína Maloně. (Nejčastěji můžete vidět jeho loutky v představeních bratří Formanů nebo divadla Radost v Brně.) Tento soubor loutek je pak k dispozici každé rodině, která by se chtěla do projektu zapojit. Loutky si zcela zdarma může rodina zapůjčit, obléknout, rozhýbat a oživit. Každá taková rodina je srdečně zvána a může se kdykoliv ozvat Janě Mokré a třeba se jen nezávazně sejit, podívat se na divadel-

Kaleido – Pohlednice z cest
Foto: Archiv KPK

ní truhlu plnou těchto společných loutek a zkusit si třeba nanečisto nějaké společné představení vytvořit. Takové představení může pak být i věnováno někomu blízkému jako dárek, může být samo oslavou života někoho z rodiny a třeba i utkáno inspirací životem milované babičky, tatínka či vašeho kamaráda, který byl vášnivým rybářem a svým životem vás obohatil.

V každém případě vás srdečně zveme na jakékoli další představení *Sousedského divadla*, pokud jakkoli cítíte, že vás může obohatit, a že vám přináší do života celou řadu benefitů. My na každé jedno představení vzpomínáme celý život a jsou to velmi silná zastavení, ke kterým se v jednom životním okamžiku vracíme, učíme se z nich a rozvíjíme vše, co v nás začalo klíčit.

Nejbližší představení a veškeré další informace najdete vždy na webu www.sousedskedivadlo.webnode.cz. Těšíme se na setkanou a přejeme vám i nám, ať nás baví žít a hrát si.

Zuzana Škyříková
sousedka z Křížovic

Vypečená pohádka
Foto: Zuzana Škyříková

Zpívaná čeština
Foto: Archiv KPK

Jak se stát rybářem?

První rybka třepotající se na udičce malého dítěte se může stát jednou z jeho nejkrásnějších vzpomínek a často se stane pomyslným hnacím motorem celoživotní vášně. Čím dříve dítě k rybaření přičichne, tím větší pravděpodobnost je, že bude rybářem po celý život. Výchova mladých rybářů a popularizace rybářského sportu je také důležitá pro budoucnost rybářských svazů a sdružení, aby jim dorůstaly nové generace aktivních členů. V České republice jsou dva velké rybářské svazy – Český rybářský svaz (ČRS), který zahrnuje celé Čechy a severní Moravu, a Moravský rybářský svaz (MRS), jenž spravuje území jižní Moravy. ČRS je ještě rozdělen na 7 územních svazů, MRS se již dále nedělí.

Kdo se chce stát rybářem, musí v první řadě získat rybářský lístek. Asi nejčastější a nejjednodušší cestou je po dosažení stanoveného věku (8 let v MRS) zapsání dítěte do rybářského kroužku, pořádaného místní organizací rybářského svazu. V Nedvědicích mají tuto možnost místní i přespolní děti od ledna letošního roku. Zasedací místnost Úřadu městyse Nedvědice se každý pátek zaplní malými budoucími rybáři. V průběhu asi deseti lekcí se děti pod zkušeným vedením Romana Pučálky naučí základy rybaření. Poznávají ryby našich vod, nejmenší lovné míry, povolené způsoby rybolovu, doby hájení či povinnosti při lovu. Osvojí si základní dovednosti, jako je třeba navazování háčku. Na konci kurzu mohou děti složit závěrečné zkoušky, které je budou opravňovat k rybaření ve svazových vodách ČR.

Mladší děti mohou své první rybářské krůčky učinit po boku tatínka, dědečka nebo jiného dospělého rybáře. Ten totiž v rámci svého rybářského oprávnění může provádět praktickou výuku rybolovu, a to tak, že dítěti propůjčí jeden

ze svých prutů. Lovit na udičce dospělého rybáře bez povolenky mohou v MRS děti do osmi let. Je to jedna z možností, jak se mohou rodiče přesvědčit, zda dítě rybařina opravdu „chytla“ a má smysl postoupit dále směrem k členství v rybářském svazu.

Pro děti z Nedvědic a okolí je tu i možnost zakoupit si dětskou povolenku spolku 1. RK Nedvědice na nedvědický rybník. Po zakoupení roční dětské povolenky za 400 Kč se děti od 5 do 14 let pod dohledem dospělé osoby mohou učit rybařit. Děti smí lovit pouze na jeden prut. Na jednu vydanou povolenku si mohou ponechat 5 ks ušlechtilých ryb a 10 ks ryb lososovitých. Během rybolovu mohou děti povolenými způsoby lovu – na položenou, na plavanou, přívlačí nebo muškařením – ulovit několik druhů ryb. Po ulovení ryby, která splňuje minimální či maximální délku, si po zapsání do po-

volenky mohou děti odnést domů kapra obecného, pstruha duhového, amura bílého, štika obecnou, úhoře říčního nebo tolstolobika bílého. V nedvědicském rybníku je ale možné ulovit i ryby, které jsou celoročně hájené a po jejich ulovení je nutné je šetrně vrátit do vody. Mezi tyto stále obyvatele nedvědického rybníka patří sumec velký, candát obecný, lín obecný, kapr Koi a jeseter. Na místním rybníku platí jako na všech vodách rybářský řád, kterým se musí všichni rybáři řídit.

Je tedy několik možností, jak přivést děti k rybaření. Tou poslední, ale možná nejzábavnější možností, je účast na **Dětských rybářských závodech 25. června 2022**. Kdo ví, kolik nadšených rybářů z tohoto rybářského klání během patnácti ročníků už vzešlo.

Ivona Klusáková

Svaz tělesně postižených informuje

Milí spoluobčané, rádi bychom Vás informovali o naší činnosti v loňském roce. Bohužel se nám toho mnoho nepodařilo uskutečnit. V první řadě jsme se těšili na zájezd do Divadla Bolka Polívky, kde jsme měli zhlédnout představení *Klíště*. Nejdříve nám zájezd zhatila covidová vlna a poté zemřel slovenský herec Milan Lasica, který v představení účinkoval. Následně přišla opakovaně nová vlna Covidu-19. Chtěli jsme zažít představení, ve kterém by hrál sám Bolek Polívka. Konečně jsme se dočkali termínu 22. 3. 2022 a představení DNA, ve kterém vystoupí se svou dcerou Annou. Byla to opravdu dlouhá doba, a proto doufáme, že všichni nebo alespoň většina pochopí problémovou situaci. Děkujeme. Covid-19 a opatření vlády jsou nevyzpytatelná.

Plánované vycházky ani bowling v Bystřici nad Pernštejnem nám nevyšel. Jedinně naplánovaný zájezd v srpnu minulého roku na zámek v Náměšti nad Oslavou se uskutečnil. Zámek i jako sídlo bývalých vlád se nám moc líbil, i když v něm došlo ke stavebním úpravám interiéru. Co se líbilo prvorepublikové vládě, nelíbilo se vládám následujícím. Nádhera je i přilehlá zámecká zahrada. Měli jsme též v plánu navštívit blízké Kralice, kde je muzeum Bible kralické. To bylo bohužel v rekonstrukci. Náhradou se stalo Letecké muzeum v Koněšíně. Prohlédli jsme si zde výstavu letecké techniky, především sovětských dopravních letounů a stíhaček. Též jsme zhlédli letouny naší výroby z Letu Vodochody. Za tu dobu jsme vyhládli, i když měl každý z domova

pořádný řízek. Jeli jsme proto do nedaleké Velké Bíteše, kde probíhaly na náměstí farmářské trhy. Tam si děvčata přišla na své. Po občerstvení – obědě, kávě a zákusku – jsme se vydali do místního muzea. Zde jsme se dověděli o historii města a řemeslech, která se zde uchytila. Následovala prohlídka místního kostela svatého Jana Křtitele s výkladem. Návrat byl kolem sedmnácté hodiny. Během cesty nás informoval pan Jaroslav Štarha o historii navštívených destinací. Autobusem nás domů bezpečně dovezl pan Milan Šauer z Víru.

Ani poslední akce roku *Posezení u kávy* v restauraci Pod Věžíčkou se nám nevydařila, z důvodu další covidové vlny. Sešla se pouze část výboru, kde jsme projednali mimo jiné i divadelní představení, neboť

byli účastníci již netrpěliví. Na schůzi nás navštívil pan starosta Petr Konečný a paní místostarostka Ilona Lukášková. Informovali nás o připravovaných akcích pro seniory. Paní místostarostka nám předala tzv. I. C. E. karty, které jsou pro nás seniory obzvláště důležité v případě odvozu pacienta záchrannou službou i v případě akutního onemocnění.

V letošním roce jsme si kromě odloženého divadla naplánovali řadu akcí a výletů. Zde je jejich krátký výčet – úklid odpadu na trase pod Horou v rámci akce *Ukličme Česko*, zájezd osobními auty na rozhledny Žernovník a Kozárov, výlet vlakem do Brna s návštěvou Letohrádku Mitrovských, posezení s panem staros-

tou. Zasportovat si pojedeme do Bystřice nad Pernštejnem na bowling. Zúčastníme se také pochodu v rámci Světového dne proti diabetu. Na čtvrtek 18. 8. 2022 jsme si naplánovali návštěvu zámku Konopiš-

tě. Konec roku snad bude bezproblémový, a proto jej budeme moci zakončit *Posezením u kávy* v restauraci Pod Věžičkou. Termíny všech pořádaných akcí naleznete v kalendáři akcí městyse Nedvědice, zúčastnit se jich mohou i nečlenové naší organizace.

Na závěr bychom rádi poděkovali za finanční podporu pro naše aktivity vedení obce Nedvědice a obce Ujčov.

Přejeme Vám všem stále zdraví a bezbolestný pohyb.

Výbor Svazu tělesně postižených
místní organizace Nedvědice

Navštěva kostela sv. Jana Křtitele ve Velké Bíteši
Foto: Lubomír Janoušek

ZPRÁVY Z FARNOSTI

Pořad nadcházejících nedělních bohoslužeb

20. 3. 2022	za rodiče Sedlářovy a Baksovy
27. 3. 2022	za manžele Urbanovy a syna
3. 4. 2022	za rodinu Kincovu, Fučíkovu a Pokorných
10. 4. 2022	za Františka a Marii Čuprovu
17. 4. 2022	za syna Jaromíra, rodiče Němcovy, Martinkovy, vnučku Evičku, bratra Stanislava a Jaromíra Němce
24. 4. 2022	za syna Vladimíra a duše v očistci
1. 5. 2022	za Stanislava Kytnera, Ing. Petra Pečinku, rodiny Pešínkovu, Vaškovu, Nedomovu, Štouračovu, Peškovu, Kolbábkovu a sestru Marii
8. 5. 2022	za rodinu Vernerovu, Koumalovu, Glosrovu a za duše, na které nikdo nepamatuje
15. 5. 2022	za rodiče Opatřilovy, Mašovy, Juračkovy a Drešlerovy
22. 5. 2022	za rodinu Havlovu, Šikulovu, Čechovu, Emílii Havlovou a Jaroslavu Uhlířovou
29. 5. 2022	za Josefa Vašíčka a dvojce rodiče
5. 6. 2022	za manžele Endlicherovy, Josefa Smolíka, Josefa Madrona a Jaromíra Mitáše
12. 6. 2022	za Antonína Goliáše, dceru Drahomíru, rodiče Goliášovy, Zemanovy, Cídlvy a sestru Drahomíru
19. 6. 2022	za rodinu Patlokovu, Mitášovu, Bednářovu a Josefa Sedláře

Nedělní mše začínají v 8.30 hodin.

Začátkem ledna proběhl další ročník Tříkrálové sbírky. Od 1.–16. ledna jste v obcích a městech tišnovského děkanství mohli potkávat tříkrálové koledníky. V některých obcích, stejně jako v Nedvědicích, to vzhledem k epidemické situaci ovšem nebylo možné. Ale to nevadí, protože tato skutečnost již pro nás není neznámou. Podpořit Tříkrálovou sbírku bylo tak možné příspěvkem do statických pokladniček umístěných na úřadu a v Turistickém informačním centru městyse Nedvědice, v kostele, v Potravinách paní Palečkové, v TOP drogerii a také na Obecním úřadě Sejřek.

Velmi si vážíme pomoci všech zúčastněných, kteří se podíleli na realizaci Tříkrálové sbírky. Velké poděkování patří i všem místním koordinátorům. Ukázalo se, že i ve složitém období, jakým covidová pandemie bezesporu je, nezapomínáme na ty, kteří potřebují naši pomoc.

Díky štědrosti dárců a obrovské podpoře všech organizátorů se v Nedvědicích vybralo 26 924 Kč (z toho v Nedvědicích 22 472 Kč a v Sejřku 4 452 Kč). Děkujeme a jsme velmi mile potěšeni všemi, kteří

přišli a podpořili Tříkrálovou sbírku. Vše, co darujeme, má velký smysl. Řečeno slovy Matky Terezy: „Člověk nežije tolik z lásky, kterou přijímá, jako mnohem více z té, kterou daruje.“ Proto, i když koledníci nepřišli k našim domovům, zůstává Tříkrálová sbírka stále poselstvím požehnání a přáním pokoje, štěstí a zdraví.

Celkový výtěžek Tříkrálové sbírky Oblastní charity Tišnov činí 2 075 318 Kč. Tato částka ale nemusí být konečná, protože na účet 66008822/0800, VS: 777966900 lze přispívat až do konce dubna.

Prostředky Tříkrálové sbírky pomáhají potřebným v našem regionu. Stále žijeme v sevěření covidové pandemie a mezi námi zůstává mnoho osamělých starých lidí, kterým se snaží Oblastní charita Tišnov i prostřednictvím Tříkrálové sbírky pomoci. Je třeba přivést jim nákup i léky a zajistit další potřebnou pomoc. Díky Charitní zá-

chranné síti a Fondu individuální pomoci OCH Tišnov najdou mnozí lidé pomoc v akutní krizové situaci.

Sbírka také pomáhá financovat služby, které se věnují péči o seniory, dlouhodobě nemocné a umírající. Cílem těchto služeb je, aby o naše blízké nemocné, kteří si již sami nemohou pomoci, bylo dobře postaráno v jejich domácím prostředí, aby tak závěr života prožívali v kruhu svých rodin.

Velké díky i vám.

Bc. Pavla Caudrová
koordinátorka Tříkrálové sbírky

HISTORIE

Socha svatého Jana Nepomuckého pod hradem Pernštejnem

Miloslav Kunc v publikaci *Farnost Nedvědice p. Pernštejnem*, vydané v roce 1943 ve Vídni, popisuje křižovátku pod hradem Pernštejnem takto: *Jdeme silnicí od Pernštejna (myšleno od vily Mittrowských). Přicházíme na starý kamenný mostek, kde těsně u silnice stojí dvě věkovité, mohutné lípy, v jejichž stínu spatříme v kraji velmi známou a oblíbenou sochu sv. Jana Nepomuckého. Na jejím podstavci čteme gotický nápis: Haec figura stat honori Divi Joannis Nepomuceni. (Přeloženo do češtiny to znamená: Tato socha je postavena ke cti božského Jana Nepomuckého.) Je to jedna z prvních svatojanských soch, které byly po naší vlasti rozesety.*

Národní památkový ústav v Brně vede pod katalogovým číslem tuto sochu sv. Jana Nepomuckého s následujícím textem: *Datovaná sochařská práce z roku 1722. Hodnotná ukázka barokní sochařské produkce, která vhodně doplňuje prostranství u cesty k hradu Pernštejnu. Autor sochy nebyl určen. Nyní je umístěna v dřevěném bednění na začátku cesty zvané „Kamenice“.*

Na toto místo byla památkáři přenesena v roce 1958, kdy byly provedeny rozsáhlé úpravy tamějšího terénu. Zbouráním původní kovářny vznikla velká silniční křižovatka. Dále byl postaven nový most přes Smrčecký potok a upraveny silnice do Smrčku a do Věžné. Zbouráním původní

kovářny vznikla velká silniční křižovatka. Socha sv. Jana Nepomuckého však trpěla nejen padáním větví z okolních stromů, ale také řáděním mladých vandalů, kteří se na ní předváděli při cestách z vyhlášených tanečních zábav na hradním nádvoří. Proto již v šedesátých letech skončila ve zmíněném bednění.

Od původního umístění sochy a jejího posvěcení uplyne letos 300 let. Jedná se zřejmě o nejstarší sochu sv. Jana Nepomuckého na původním Pernštejnském panství, které v té době patřilo Pavlu ze Stockhammeru, synu Františka ze Stockhammeru, který jej získal v roce 1710 od Františka Antonína z Lichten-

Mostek se sochou sv. Jana Nepomuckého a flašinetářem
Soukromý archiv Antonína Špačka

Foto: Jiří Balada, www.mapy.cz

štejna-Kastelkornu. Je škoda, že si nemůžeme sochu sv. Jana Nepomuckého u této křižovaty prohlédnout a připomenout si její symbolické poslání.

Jan Nepomucký patří mezi celosvětově nejznámější české světce. Je patronem mostů, rybářů, mlynářů, plavců a vůbec všech řemesel, která mají co do činění s vodou. Legenda říká, že ho dal král Václav IV. mučit a utopit ve Vltavě roku 1393, když nechtěl prozradit královno zpovědní tajemství. Papežem byl prohlášen za blahoslaveného v roce 1721 a za svatého až v roce 1729.

Když si připomínáme výročí letošního roku, nesmíme zapomenout na 300 let od vysvěcení poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáře nad Sázavou.

Po otevření hrobu a potvrzení mučednické smrti Jana z Nepomuku se opět

cisterciáckého kláštera Václav Vejmluva rozhodl postavit budoucímu světcu a zemskému patronu první kostel na Moravě. Na jeho přání provedl realizaci stavby geniální architekt Jan Blažej Santini-Aichel. Ten navrhl projekt v půdorysu pěticípé hvězdy, jako symbolu mučednictví. Kostel byl slavnostně vysvěcen 28. září 1722.

Jistě nás napadne, zda se jedná o náhodu, nebo se opat kláštera Václav Vejmluva s majitelem Pernštejnského panství Pavlem ze Stockhammeru znali a dohodli uctít světce památkou vztyčením jeho sochy na tak frekventovaném místě. Na Zelené hoře se letos chystají velké oslavy vysvěcení 24.–28. září 2022. Co když velké oslavy souvisejí i se sochou sv. Jana Nepomuckého, která je ukryta v bedně?

Jiří Šmíd

Významná výročí historie Nedvědice v roce 2022

1582		Nejstarší zpráva o těžbě mramoru u Nedvědice.
1582		Roční výtěžek z pivovaru činil 2 200 zl. moravských.
1642	8. 5.	Nejstarší doklad o nedvědicím hamru, možná nejstarší vysoké peci v povodí Svatky.
1722		Na spodním Pernštejně postavena socha sv. Jana Nepomuckého.
1792		Císař František II. potvrzuje Nedvědici právo výročních trhů.
1822		Železná ruda z Pernštejna dodávána do huti v Olešnici.
1852		Hrabě Mittrowský prodává obci les ve Žlebě.
1862		Vladimír hr. Mittrowský uzavírá s obcí smlouvu o vyhledání ložiska mramoru pro rodovou hrobku u kostela v Doubravníku.
1872	29. 9.	Na jednání 37 usedlíků založena Singulární společnost majitelů lesů.
1872		Založena v Nedvědici Občanská záložna sklenářem Janem Moravcem.
1882		Volby obecního zastupitelstva, starostou zvolen Vincenc Svoboda.
1902	16. 9.	Začalo vyučování v nové obecní škole.
1912	7. 5.	Vymohl Dr. Očadlík na zemském výboru postavení měšťanské školy.
1912	16. 9.	Nastoupil do Nedvědice Stanislav Bíl, ředitel školy a první kronikář obce.
1922	21. 1.	Městečko připojeno na el. síť z elektrárny v Oslavanech.
1922		Shořela přádelna textilní továrny se vším vybavením.
1932		Firmou J. Hutař postavena nová budova pošty – vila Anička, čp. 203.
1932		Otevřena kavárna Veroniky Kamenské na cestě k Pernštejnu, čp. 163.
1942	13. 8.	Majetek hasičů podle nařízení ministra vnitra č. 16780 převeden obci.
1952		Chrámové družstvo z Pelhřimova provedlo vnitřní opravu kostela.
1952		Vybudováno zdravotní středisko z bývalého hotelu Hotárek, čp. 76.
1962	1. 1.	Zřízen v Nedvědici Podnik komunálních služeb pro občany v čp. 49.
1972		Dokončeny hokejové kabiny u sokolovny jako začátek výstavby zimní ledové plochy.
1972		Stavebně upraveno nákladiště u nádraží. Vytěžená zemina 9 269 m ³ odvezena na koupaliště. Stavbu prováděly Uranové doly Dolní Rožínka.
1972		V hotelu U Nádraží vystavěna zděná vinárna (na místě původní dřevěné), čp. 111.
1972		Velká oprava Císařské studánky, položeno nové přírodní potrubí.
1982		Zahájena přístavba základní školy.
1992	24. 4.	V Nedvědici uvedena do provozu kabelová televize.
2002	15. 7.	Velká povodeň ve Štěpánově nad Svatkou rozvodnila Svatku i v Nedvědici a zaplavila louky u Valchy.

Jiří Šmíd

Jak „zatočit“ s jarní únavou

Dny se prodlužují, otepluje se, příroda se probouzí, ale my se pořád nemůžeme „nastartovat“. Chybí energie, tělo je těžké a unavené. Týká se to i vás? Pak vás možná trápí něco, čemu se lidově říká „jarní únava“.

Důležité je přiznat si, že je tento stav do jisté míry fyziologický – souvisí s našimi biorytmy a také s tím, že je zimní období pro náš organismus zátěžové. Nedostatek denního světla, častý boj s různými infekcemi, zvýšená produkce smogu, která má za následek vyšší podíl kyslíkových radikálů v našem okolí, obvykle i nižší příjem vitamínů z potravy. To vše náš organismus vyčerpává a nezřídka nutí využívat energetické rezervy. Během zimních měsíců se také zvyšuje tvorba spánkového hormonu melatoninu. Když se dny začnou prodlužovat, hladina hormonu

se mění a organismus reaguje na změnu pocitem únavy.

Není ovšem potřeba panikařit – tento stav bývá typicky krátkodobý. Déletrvající únava ovšem může být příznakem vážnějšího onemocnění, takže při přetrvávání, případně zhoršování obtíží rozhodně neodkládejte návštěvu lékaře.

V souvislosti s jarem je často zmiňována tzv. jarní detoxikace = očista organismu, ve kterém se během zimy nahromadily toxiny. Jejich odstraněním ulevíme tělu, posílíme organismus a dodáme mu energii.

S příchodem jara je také dobré do jídelníčku přidávat více ovoce nebo zeleniny. I to má ovšem háček – v dnešní době, kdy k nám tyto (často chemicky upravené) potraviny cestují i ze vzdálených koutů zeměkoule, nemáme jistotu, že obsahují potřebné vitamíny a další živiny. Navíc si přiznejme, řada z nás ovoce a zejména zeleninu nemá moc v oblíbení. Proto je vhodné doplnit jejich konzumaci různými multivitaminovými přípravky, kterých je dnes na trhu mnoho. Případně alespoň užívat vitamín C, který posiluje funkci imunitního systému a působí jako antioxidant. A to buď samotný, nebo v oblíbené kombinaci se šípky či se zinkem (tato kombinace zvyšuje působení vitamínu C). Z dalších antioxidantů, které zmírňují působení vol-

ných kyslíkových radikálů, můžeme zmínit například beta-karoten, vitamín E, méně známý resveratrol, koenzym Q10, případně selen a zinek.

Postupně bychom také měli přidávat pohyb, díky kterému se bude zlepšovat nejen naše fyzická kondice, ale i nálada. V případě svalové únavy a křečí bychom neměli zapomínat doplnit hořčík neboli magnezium, který patří mezi velmi důležité prvky lidského těla a přispívá ke snížení míry únavy a vyčerpání. Podílí se na činnosti nervové soustavy a na udržení normální psychické činnosti. Aby také ne – je součástí více než 300 enzymatických reakcí těla.

Pro posílení organismu, aby lépe odolával negativním vlivům, jako je stres, zvýšené riziko infekce či fyzická nebo duševní námaha, lze také užívat u nás méně známé léčivé rostliny označované jako adaptogeny. K nejznámějším adaptogenům patří třapatka nachová (Echinacea purpurea) či ženšen všeho (Panax ginseng). Dalšími jsou například rozchodnice růžová (Rhodiola rosea) a eleuterokok ostnité (Eleutherococcus).

Přeji vám krásné jarní dny plné slunce, bez známek jarní únavy.

Hana Kostková

Psychosomatika

Proč někdo kypí zdravím, a já jsem stále na hromadě? Je naše zdraví závislé na dědičnosti, prostředí, náhodě nebo také záleží na nás samotných a na způsobu života, který vedeme? Tyto otázky si občas někteří lidé kladou.

Při hledání odpovědi se napřed podívejme na analogii s autem. Prakticky každé potřebuje čas od času do servisu, aby zůstalo v dobré kondici. Důvody, proč auto potřebuje opraváře, jsou různé, jeden z nich je také ten, jak se k autu chováme a jak s ním zacházíme. Ideální stav je, když o své auto sami řádně pečujeme, tím samozřejmě omezíme počet nutných návštěv v servisu.

S naším tělem a jeho kondicí je to hodně podobné, je ale zřejmé, že musíme počítat s mnohem složitějším „zařízením“. Naše zdraví také ovlivňuje mnoho příčin, podívejme se teď na ty, které jsou ukryty v naší mysli. Mnoho příčin našich nemocí má totiž původ v tom, jak funguje naše psychika. Proč tomu tak je?

Z různých statistik celkem jednoznačně vyplývá, že lidé s podobnými problémy v životě mají podobné zdravotní problémy. Postupně se z tohoto zjištění vyvi-

nul obor psychosomatika, která se zabývá vztahem mezi psychikou a fyzickým zdravím. (Psychosomatika je obor poměrně mladý, ale jeho principy znali lidé už odedávna, což se odráží např. v přísloví *Veselá mysl, půl zdraví*. Jedni z prvních, kteří se zabývali psychosomatikou na vědecké úrovni, byli psychologové, jako např. Sigmund Freud a Carl Gustav Jung. U nás se v současnosti tomuto oboru věnuje např. MUDr. Radkin Honzák.) Zjednodušeně lze tedy říci, že zdraví každého člověka je také závislé na způsobu jeho života a na jeho vědomém i podvědomém smýšlení. Z tohoto hlediska můžeme říci, že zdravotní problémy jsou v mnoha případech jen signálem, že něco není v pořádku se způsobem života, který vedeme, a v tom, jak přistupujeme sami k sobě a ke svému okolí. Jako jeden z prv-

ních signálů nedobrého stavu psychiky nám například začne rapidně klesat imunita – což je v současnosti hodně aktuální. Možná jste si všimli, že pokud jsme delší dobu ve stresu, pak častěji „něco chytíme“.

Současné si vyhledáním pomoci u lékaře je také potřeba řešit prvotní příčiny nemocí, které, jak jsme si ukázali, bývají často v naší hlavě. Nestačí se tedy věnovat jen onomu signálu, tedy nemoci samotné, ale je také nutné najít příčinu jejího vzniku a tuto příčinu odstranit. Pokud neodstraníme samotnou příčinu vzniku nemoci, bude se nám v různých podobách, tedy v různých zdravotních problémech, objevovat stále.

Ukažme si zjednodušeně celou problematiku na čistě materiální úrovni. Jakmile nás ovládnou nějaké emoce, způsobí

to vyplavení různých látek do organismu. Např. při stresu se do těla vyplaví různé chemické látky potřebné k tomu, aby člověk mohl náležitě reagovat. Člověk je od přírody vybavený tak, že automaticky zvolí buď útok, nebo útek. Pro oba případy jsou vyplavené látky potřebné k tomu, aby měly svaly dostatek energie k akci, čímž se zase tyto látky spotřebují.

V naší společnosti ale stres takto řešit často nemůžeme. Představte si, že vás šéf povolá tzv. „na kobereček“. Pokud nechcete přijít o práci, nemůžete mu ani od plic říci svoje mínění, nemůžete ale ani utéct. Musíte si vše mlčky vyslechnout, pak mlčky odejít a nakonec se proti své vůli podřídít. Jenomže ony vyplavené látky ve vašem těle se tak nemohou spotřebovat a zůstávají nadále v organismu.

Dlouhotrvající stresové situace na pracovišti, doma nebo i ve vztazích s různými lidmi jsou velmi častou příčinou vzniku vážných zdravotních problémů. Buňky našeho těla sice vydrží hodně, ale pokud jsou trvale vystaveny změněnému chemickému prostředí, udělají to, co je životu vlastní – přizpůsobí se. Přizpůsobení se buněk jinému prostředí ale znamená, že změní svoji původní funkci a orgán, který tvořily, už proto nefunguje tak, jak by měl.

Teď si jen představte, kolik neřešených problémů a celé záplavy nezpracovaných emocí si za celý život v mysli nastřádáme, ať už si to uvědomujeme, nebo ne. Čas v tomto případě nehraje žádnou roli, podvědomí totiž čas nezná, cokoliv se nám kdy stalo, je v podvědomí trvalou přítomností. Nakonec pak jen žasneme, jak je naše tělo odolné, že tohle všechno vydrželo „jen“ s těmi problémy, které máme.

Máme-li nějaké zdravotní problémy, musíme je řešit nejen s lékařem, ale také s vhodným psychologem. Lékař pomůže léčit naši biologickou složku, psycholog pak pomůže nejen s hledáním psychické příčiny našeho uvažovacího zdraví, ale i se změnou způsobu, kterým se stavíme ke svému životu, ke svému okolí a především k sobě samým. Pokud se podaří odstranit tyto negativní jevy, pak máme velkou naději, že se nám začne zlepšovat naše zdraví. Naše tělo má našťastí poměrně dobré regenerační schopnosti.

Pro dokreslení výše řečeného uvádím příklady z vlastní praxe:

1) Žena, střední věk: Hvízdání v uších – bez lékařského nálezu. Zjištěny vážné problémy v rodině, sama říkala: „Už jsem ty hádky ani nechtěla slyšet.“ Její nevědomí ji tedy pomohlo a hvízdáním v uších přehlušilo to, co nechtěla slyšet. Problémem bylo hlavně to, že byla příliš submisivní (ustupovala a podřizovala se svému okolí). Po vyřešení vztahu k sobě samotné se vyřešily i její rodinné problémy a hvízdání v uších ustalo.

2) Žena, střední věk: Problémy s dýcháním – bez lékařského nálezu. Paní měla extrémní morální postoje, odmítala žít naplno z důvodu nepatřičnosti, cítila se neuznaná a nepochopená. Obrazně řečeno: „Nemohla svoji situaci vydechovat.“ Problémy se zmírnily po přehodnocení jejích postojů k životu a k okolí.

3) Muž, střední věk: Snížená pohyblivost kloubů v prstech ruky neúspěšně léčená běžnými způsoby několik let. Odhaleny neuvědomované problémy z dětství. Po zvědomění těchto psychických bloků problémy s pohyblivostí prstů nadobro ustaly.

Je jednoduché se pomocí psychosomatiky vyléčit? Ano i ne. S úctou k objektivitě je nutné říci, že podíl klientů vyléčených výhradně pomocí psychosomatiky je poměrně nízký. Najít skutečnou příčinu našich potíží nemusí být tak obtížné, pro některé lidi ale bývá hodně těžké přijmout, že často je problém v nich samotných. Nejtěžší pro ně ale je zavést potřebné změny do svého života a způsobu, jak smýšlejí sami o sobě. Právě tohle ale každý nedokáže, navíc bez spolupráce s blízkými lidmi pacienta se to v mnoha případech neobejde – zaběhané stereotypy se těžko mění u jednotlivce, natož u skupiny lidí.

www.pixabay.com

Psychosomatika není zázračná metoda, která by mohla vyléčit vše, ale rozhodně je vhodnou podpurnou metodou při klasické léčbě.

Mgr. Pavel Josef Macků, Ph.D.

Více na webu: <https://pm-psycholog.cz/>

Rozhovor

V letošním roce to bude dvacet let, co se otevřela v prostorách hotelu Myslivna léčebná rehabilitace. Zeptali jsme se proto jejího majitele a hlavního fyzioterapeuta pana Radka Nedomy, jaké byly jeho profesní začátky, kam se za tu dobu posunula péče o klienty a co bychom neměli opomenout v péči o vlastní zdraví.

Co rozhodlo, že sis vybral profesi fyzioterapeuta?

Byly to jednak moje zájmy, protože jsem celé mládí rád sportoval, jednak sehrála důležitou roli moje maminka. V době rozhodování o mé budoucí profesi totiž pracovala jako vedoucí rehabilitační sestry v rekreačním středisku Cementárny a vápenky koncernový podnik Brno v Nedvědicích (později hotel Myslivna). Jediná vysoká škola v té době, která splňovala moje představy, byla Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy, obor rehabilitace. Zde jsem poznal a mohl vyzkoušet veškeré sporty a hlouběji proniknout do podstaty fyzioterapie.

Kdo nebo co Tě ovlivnilo během studia a praxe?

Na prvním místě to byla opět moje maminka, která svým pacientům vždy poskytovala stoprocentní péči, a i já se snažím jít v jejích šlépějích. Dále to byla možnost se během studia setkat s lektory, kteří jsou autory mnoha rehabilitačních metod světového významu, a sbírat zkušenosti přímo od nich. Byli to prof. MUDr. Karel Lewit, DrSc., doc. MUDr. František Véle, CSc., prof. MUDr. Vladimír Janda, DrSc. a mnoho dalších. Během studia jsem také působil téměř čtyři roky jako masér v dorosteneckém týmu SK Slavia Praha, kde jsem poznal klady i zápory profesionálního sportu ve vztahu k tělesné schránce jedince.

Jaké byly začátky provozu rehabilitace v Nedvědicích?

Na počátku roku 2002 jsem byl osloven majiteli hotelu Myslivna ohledně poskytování služeb rehabilitace pro jejich klienty. Od léta začala rekonstrukce daných

Počátky rehabilitace na Myslivně, paní Věra Nedomová vlevo

prostor rehabilitace a od podzimu téhož roku jsme začali nabízet rehabilitační služby pro hotelové klienty. Od jara 2003 jsme získali statut Nestátního zdravotnického

zařízení v oboru fyzioterapie. Začátek byl těžký, ale s mojí maminkou jsme to zvládli a nyní, již pod hlavičkou NedFyzio s. r. o., skoro dvacet let poskytuje náš odborný tým rehabilitační služby široké veřejnosti.

V oboru fyzioterapie a léčebné rehabilitace působíš velmi dlouho, změnily se obtíže Tvých klientů?

Ano, na začátku mé profesní kariéry jsem pomáhal klientům s potížemi po traumatech či úrazech. Dále to byly revmatické choroby, vadné držení těla či pooperační stavy, které je za mnou přivedly. V současnosti však převládají vertebrogenní potíže projevující se bolestmi páteře, kloubní bolesti dané postupující artrózou aj. Tyto obtíže nejčastěji vycházejí z dlouhodobého a jednostranného přetěžování pohybového aparátu zejména při statické poloze v práci, jako je sed nebo stoj. Také přibývá větší procento vadného držení těla (skolióza, plochonoží) u dětí školního věku.

Co hraje podle Tvého názoru největší roli v tom, jaké potíže dnes lidé mají?

Je to zejména dáno rychlým vývojem technologií, kvůli nimž je jedinec omezen na pohyb. Děti tráví více času u tabletů či mobilů. Svou vinu nese i distanční výuka, která byla v posledních dvou letech a kvůli které neměly děti dostatek pohybu. Dospělí zase tráví více času v zaměstnání, a tak jim nezbyvá potřebný prostor pro rekreační pohybové aktivity.

Co považuješ za největší prioritu v péči o své klienty?

Za dvacet šest let mé praxe prošla máma rukama spousta dětských i dospělých pacientů, kterým jsem se snažil vždy pomoci tak, aby u nich byly výsledky péče dlouhodobé. Setkání s každým pacientem je pro mě vždy novou výzvou najít přes-

Současný rehabilitační tým

nou příčinu jeho potíží a nastavit správný léčebný rehabilitační plán. Pro každého pacienta vytváříme individuální program, který vede k postupnému zlepšení jeho celkového stavu, výkonnosti a kvality života jak po stránce fyzické, tak i duševní. Neméně důležitým faktorem úspěšné léčby je také spolupráce ze strany pacienta.

Jaké jsou současné trendy v oboru fyzioterapie?

Za posledních dvacet let v našem oboru vzniklo mnoho nových vyšetřovacích a léčebných metod či technik, jež se snaží rychleji navracet pacienty zpět do zdravého pohybového života přirozeným způsobem. Za kvalitní fyzioterapii je též využívání stále modernějších přístrojových technik, která napomáhá fyzioterapeutům zefektivnit danou léčbu.

Jaký je Tvůj pohled na poskytování zdravotnických služeb u nás v Nedvědicích?

Kvalita zdravotních služeb v každé obci závisí na rozsahu poskytované zdravotní

péče. Bohužel poslední dobou je celorepublikově málo praktických lékařů jak pro dospělé, tak i pro děti. To se týká i zubních lékařů. Za místní občany budu moc rád, aby tyto služby byly v naší krásné obci podporovány a zachovány. Zároveň bych si přál, aby i rehabilitační služby společnosti NedFyzio s. r. o. byly v obci nadále nabízeny a veškeré zdravotní služby byly pod jednou střechou.

Jak se Ty sám udržuješ v kondici?

Celý svůj život se snažím sportovat. Největší sportovní láskou pro mě byl a je fotbal, který jsem dlouhodobě aktivně provozoval. V současné době se celoročně věnuji turistice, respektive nordic walking (chůzi s holemi). Rád jezdím na kole a před covidovou dobou jsem jezdil se svojí ženou pravidelně plavat do bazénu v Novém Městě na Moravě. Je důležité, abychom sportovali po celý život, avšak výběr sportu by se měl odvíjet od našeho věku a zdravotního stavu.

Máš nějaké životní motto?

Ano, jedno mě provází celým mým profesním životem – *Zdraví je dobro, o němž nevíme, dokud ho neztratíme.* Tuto myšlenku se snažím přenášet na svoje pacienty, aby si každý z nich uvědomil, že své zdraví máme jen a jen ve svých rukou.

Děkujeme panu Radku Nedomovi za čas, který nám věnoval. Jemu i celému rehabilitačnímu týmu přejeme hodně sil, elánu do další práce a především mnoho spokojených klientů.

Eva Zemanová
za Komisi pro komunikaci

Foto: Soukromý archiv Radka Nedomý

Sokolnictví

Sokolnictví je fenomén, který se může pochlubit podle posledních historických zdrojů šesti tisíci lety nepřerušného trvání. Jedná se o jeden z nejstarších způsobů lovu, který je dodnes provozován téměř na celém světě, Evropu nevýjimaje. Navíc nebyl ve své podstatě za celou dobu změněn.

Je to umění cvičit a používat k lovu dravé ptáky, přičemž člověk využívá své pozorovatelské schopnosti a inteligenci ke spolupráci při lovu s jiným členem živočišné říše. Je založeno na spolupráci sokolníka a dravce. Sokolník „navodí“ loveckou situaci a dravec je ten, který naplní taktiku lovu.

Dravci na rozdíl od koní a psů nebyli nikdy člověkem domestikováni, neznají tedy vztah nadřízenosti a podřízenosti, proto při lovu s dravcem je člověk pouhý pomocník a pozorovatel situací, které dokáže pro lovčího dravce připravit. Když sokolník dravce vypustí, tak ten má spoustu možností k tomu, aby odletěl. V tom okamžiku zůstává jenom na něm, zda se k sokolníkovi vrátí, nebo ne.

Ne všichni draví ptáci se hodí k sokolnictví. Rozhodujícím faktorem pro výběr konkrétního druhu bylo a je jeho genetické vybavení k určitému způsobu lovu a schopnost spolupracovat s člověkem. Jestřábi jsou univerzální dravci střední velikosti vyznačující se vysokou počáteční rychlostí a obratností letu. Používají se k lovu přímým útokem z pěsti sokolníka především na králíky, zajíce a bažanty. Sokoli jsou srovnatelné velikosti s jestřábem a jsou nejrychlejší živočišné dosahující při stěmhlavém útoku z výšky rychlosti přes 300 km/h. Nejčastěji se cvičí právě k lovu z výšek na přímo táhnoucí ptáky – u nás bažanty, v jiných zemích koroptve, orebice a různé druhy tetřívků. Největšími dravci používanými k lovu jsou orli skalní. Loví podobným způsobem jako jestřábi, ale svojí velikostí a silou jsou schopni lovit kořist až do velikosti srnčí, mladé daňčí zvěře a mladých divokých prasat. Bez problému loví dokonce obranyschopnou kořist velikosti lišky, šakala a vlka.

Orl skalní s ulovenou liškou
Foto: Archiv Martina Slámy

O záchranu sokolnictví na našem území se zasloužil hrabě Bedřich Mensdorff-Pouilly v období před 1. světovou válkou, na něj později navázal jeho synovec Zdeněk Sternberg.

V roce 1967 byl založen Klub sokolníků při ČMS. Dnes je součástí Českomoravské myslivecké jednoty a sdružuje přes 500 členů, kteří se zapojují do činnosti některého z celkem 21 regionálních středisek. Klub patří v současnosti k největším sokolnickým organizacím na světě, od r. 1991 je členem Mezinárodní asociace pro sokolnictví a ochranu dravých ptáků (IAF), jež sdružuje na 50 států, je mluvčím více než 50 000 sokolníků z celého světa. Sokolnické kluby pořádají lovecká či propagační setkání, často s mezinárodní účastí. Jedno z nejstarších a největších se koná každoročně na podzim v Opočně, loni již po čtyřiapadesáté.

Nejvýraznějším krokem k dosažení celosvětového uznání sokolnictví bylo jeho přijetí na Seznam nemateriálních kulturních statků UNESCO v listopadu roku 2010. Po schválení této nominace byla okamžitě dalšími deseti státy podána žádost o její rozšíření, která byla na dalším zasedání UNESCO opět jednohlasně schválena. Orgány UNESCO posuzující jednotlivé žádosti vydaly prohlášení, že s tak rozsáhlou a masovou žádostí, která se týkala sokolnictví, se zatím v celé historii UNESCO nesetkaly. Ocenily příkladnou spolupráci mezi národy.

V oblasti hospodářství je sokolnictví významné především při ochraně letadel před střety s ptáky, kteří mohou být příčinou technických problémů vedoucích až k haváriím. Sokolníci pravidelně v inkriminovaných místech a časech vypouští své dravce a tím přirozeně nutí nalétnuté ptáky opustit prostor skýtající nebezpečí. Pravidelným preventivním opatřením byly mnohé ptačí koridory odkloněny do bezpečných vzdáleností anebo alespoň eliminovány. Dále jsou využíváni i k biologické ochraně zemědělských plodin. Nově se začala zkoušet metoda ochrany lesních porostů před škodami způsobenými ptactvem a zvěří. Po celém světě se využívá tato metoda též k regulaci přemnožených holubů v městských lokalitách.

Sokolnictví má v současnosti významný podíl na ochraně přírody. V 70. letech minulého století založili sokolníci v USA nadaci The Peregrine Fund, která využila mnohých sokolnických postupů ve spojení se současnou vědou k záchraně sokola stěhovavého před úplným vyhynutím. Tak byly do přírody vypuštěny tisíce sokolů a jiných ohrožených druhů dravců, což znamená obnovení nebo posílení jejich populace.

V nedávné minulosti bylo sokolnictví pod silným tlakem „zelených aktivistů“, kteří bojují proti lovu jako takovému a proti jakékoli činnosti v přírodě. Sokolnictví přímo ohrožuje také přeměna tisíce let se vyvíjejícího klasického zemědělství na výrobu potravin chemicko-strojírenskými agrokomplexy drženými v rukou agrobaronů infiltrovaných do nejvyšších pater politiky. Tento typ „zemědělství“ má za následek „mrtvou“ půdu, znečištěnou vodu, její velký nedostatek a totální devastaci krajiny, jakožto životního prostředí pro divoké rostliny, hmyz, ptactvo a zvířata. Touto činností začínají být vážně ohroženi včelaři, rybáři, myslivci, zahrádkáři a všichni ti, kteří hospodaří v krajině. Ztrátou prostředí a předmětu lovu je vedle totální likvidace přírody ohroženo i sokolnictví. Proto v mnoha zemích světa začali sokolníci s odchovem různých druhů ptáků a drobných savců (bažanti, koroptve, orebice, křepelky, tetřevi, tetřívci, dropi, divocí králíci, zajáci a malé druhy antilop). Tyto druhy navrací zpět do volné přírody. Nejdůležitější je vytvořit prostředí a dokonalé podmínky pro život a přežití různých druhů dravců. To znamená správnou a pestrou potravní nabídku, která dnes v přírodě neexistuje. Z tohoto důvodu pak končí spousta dravců např. na dvorcích u chovatelů drůbeže či holubů.

V současné době největší pokrok sokolnictví nastal v umělých odchovech, inseminacích, líhnutí a odchovech mláďat.

Naše odchovaná mláďata
rarož loveckých
Foto: Archiv Martina Slámy

Dalším fenoménem současnosti je využívání dokonalé telemetrie, tedy sledování dravců, za pomoci satelitů, družic, speciálních mikrovysílačů, přijímačů a dokonalých elektronických zařízení. Sledujeme i nové metody výcviku dravců za pomoci speciálních draků, balónů, dronů a modelů různých letadel.

Nezbytnou součástí sokolnických lovů jsou i lovečtí psi, nejčastěji se používají pointeri, přesněji angličtí ohaři, mající výjimečné schopnosti při vyhledávání zvěře. Název pointer znamená ukazatel, ukazovatel. Staří Španělé tyto psy označovali nejvyššími – „perro de muestra“, pes ukazovač.

Neodmyslitelnou součástí novodobého sokolnictví v ČR je východočeské městečko Opočno. Na loveckých setkáních zde často potkáváme energickou, velice šarmantní a nepřehlédnutelnou dámu, která je českým sokolníkem a sokolnictví nakloněna. Hraběnka Kristina Colloredo – Mansfeld nemá ráda, když je oslovoována paní hraběnko, poopraví vás: „Prostě Kristina, prosím.“

Setkání sokolníků na Opočně
Foto: Archiv Martina Slámy

Pravidelně propůjčuje svoje revíry k organizování sokolnických lovů, bez kterých by se toto lovecké setkání známé po celém světě nedalo zorganizovat.

Věřme, že jako trvalá historická hodnota zůstane sokolnictví zachováno i pro další generace.

Lubomír Sláma
dlouhodobý aktivní člen
Klubu sokolníků při ČMMJ

MYSLÍME (EKO)LOGICKY

Uklidme Česko, uklidme Nedvědici!

Jako každý rok, tak i letos organizuje městys Nedvědice pod záštitou Komise životního prostředí a stavebnictví akci Uklidme Česko – Uklidme Nedvědici. Zejména v zimním období, kdy nepořádek nezakrývá tráva a mnohdy ani sněh, můžeme při malé procházce po Nedvědici zjistit, že je téměř všude. Spousty odhozených papírů, obalů, PET lahví či skleněných lahví lemují chodníky, koryta řek, ale i dětské hřiště. V době, kdy lze jakoukoliv informaci zjistit téměř ihned, skoro každý ví, že odpady nejsou problémem jenom vizuálním. V rubrice Myslíme EKOlogicky vyšel například článek o škodlivosti mikroplastů v životním prostředí (Zpravodaj 04/2020).

Lidé prostřednictvím sociálních sítí sdílí odkazy týkající se ekologie nebo fotografie odpadků v přírodě. Tento pasivní přístup ale nestačí, je nutné jednat aktivněji. Proto vás prosím, zapojte se s námi do úklidu a přijďte **v sobotu 14. května** do průjezdu vedle infocentra. Rukavice a pytle na odpady obdržíte od nás. Stejně jako v minulém roce si budete moci vybrat z několika úklidových tras. Po jejich zdolání na vás bude čekat čaj nebo káva, pro děti i něco malého dobrého. Každý účastník akce bude zařazen do slosování. Výhrou budou opět tři poukazy do místní restaurace.

Budeme se na vás těšit! Každá pomoc se počítá a je důležitá.

Klára Pytlíková

CESTOVÁNÍ

Madeira – „ostrov věčného jara“

Mnozí z vás netrpělivě vyhlíží jaro, a tak se v dnešním cestovatelském batohu přeneseme na Madeiru prostřednictvím fotografií, které jsem pořídila během své květnové cesty v roce 2012.

Ostrov Madeira leží v Atlantském oceánu, je součástí madeirského souostroví a má status portugalské autonomní oblasti. Ostrov byl vytvořen vulkanickým působením před více než 5 miliony let. Sotva zde najdete rovné místo. Při přistávání na letišti ve Funchalu se chvíli zdá, jako by letadlo chtělo přistát v oceánu. Runway totiž zasahuje, z nedostatku místa, 200 metrů nad vodní hladinu.

Subtropická poloha a vliv Atlantského oceánu, který zmírňuje letní vedra a v zimě navrácí nahromaděné teplo, zapříčiňují po celý rok teploty kolem 25 °C, v lednu kolem 17 °C (odtud označení „ostrov věčného jara“). Na Madeiru lze tedy cestovat kdykoliv v roce. Ostrov má

hustou síť dálnic a tunelů, ale také vyhlídkových cest po pobřeží. Vyplatí se půjčit si auto a cestovat individuálně. Divoké vlny Atlantského oceánu nedávají téměř žádnou šanci ke koupání, a proto zde pláže nečekejte.

Klára Pytlíková

Levády jsou důmyslně a po staletí budované zavlažovací systémy. Přivádí vodu, která spadne vysoko v horách a slouží k zavlažování nebo jako pitná voda. Bez levád by voda skončila v oceánu. Někdy kolem nich vedou turistické stezky.

Nejvyšší vrchol
ostrova Pico Ruivo
měří 1 862 m.
K jeho zdolání lze
zvolit obtížnou,
nebo lehkou trasu.
Někdy se o vrchol
zarazí mraky
a není nic vidět.

Vavřínový prales kdysi pokrýval celou Madeiru. Všude přítomné vlhko
a mlha jsou zde na denním pořádku.

Poloostrov Sao Lourenco lemuje divoké skály ošlehané prudkými
větry. Krajina zde má zcela jiný ráz a vděčí za to právě větru.

Některé vyhlídkové trasy pro auta vedou starými cestami, jež jsou
vytesané ve skalách a nabízejí úchvatné výhledy na oceán, které nikdy
neomrzí. Madeira se zvedá ze dna Atlantiku dosahujícího kolem
ostrova hloubky 4 000 až 5 000 metrů!

Funchal je hlavním městem Madeiry. Téměř na celém ostrově si lidé
potrpí na překrásné parky, květiny jsou všude, kam se podíváte.
Najdeme zde původní, ale i dovezené z celého světa.

West Highland Way je dálková trasa měřící 155 km, začínající na předměstí Glasgow ve vesničce Milngavie a končící u nejvyšší hory Spojeného království Ben Nevis. Jedná se zřejmě o nejpoblábnější trasu nejen celého Skotska, ale pravděpodobně i celé Británie.

Trasa se dá rozložit na několik úseků. Sama jsem ji prošla minulé léto za sedm dní, což je jeden z nejtypičtějších příkladů. Najdou se ale i tací, kteří jsou schopni sto pětapadesátikilometrový úsek zdolat pod 24 hodin. Nejrychlejší dosažený čas je něco málo přes 13 hodin. Pokud si chcete cestu užít, kochat se nádhernou skotskou krajinou a jednoduše nasát trochu atmosféry, určitě doporučuji nespěchat.

Celý úsek začíná poměrně idylicky. Devatenáctikilometrovým nádherným rovinatým terénem se zastávkou v palírně whisky Glengoyne a končící ve vesničce Drymen. Nachází se zde nejstarší licencovaná hospoda ve Skotsku (1734), okusit v ní můžete spoustu specialit skotské kuchyně. Druhý den je už o poznání náročnější – 22 km stále zní poměrně jednoduše, ale během cesty musíte zdolat Conic Hill – vrchol, z něhož se vám naskytnou

nádherné výhledy na největší skotské jezero Loch Lomond. Cesta končí ve vesničce Rowardennan, odkud můžete následující den pokračovat, či si stejně jako my trasu prodloužit a vystoupat na Ben Lomond. Výstup (a následný sestup) bývá označován jako jeden z nejkrásnějších, ale také nejnáročnějších. Je možné jej zdolat za pět hodin.

Následující den pokračuje pouť po březích jezera Lomond. Jedná se o poměrně kamenitý úsek, který jsme po zdolání cesty hodnotili jako nejnáročnější. Další den je poměrně odpočinkový, 20 km do městečka Tyndrum. Na cestě procházíte okolo ruin kostela svatého Kiliána a přilehlého hřbitova. Následné tři dny trasy patří k nejkrásnějším. Kolem vás se rozprostírá dechberoucí Skotská vysočina, jste naprosto izolováni od okolního světa. I z tohoto důvodu je potřeba mít s sebou dostatek zásob a nabitý telefon. Z Tyndrumu vycházíme již před šestou ráno s obavami z následující části, našeho nejdelšího úseku (32 km). Od tohoto momentu trail kopíruje staré vojenské cesty z 18. století, cesta je udržovaná a dobře značená.

Předposlední den cesty zdoláváme děsivě znějící Dáblovo schodiště a ve městečku Kinlochleven nabíráme síly na poslední den pochodu. Vzhledem k nepříznivému vývoji počasí vyrazíme již před čtvrtou hodinou ranní a jsme připraveni bouřku porazit. V rekordním čase překonáváme posledních 24 kilometrů a již okolo poledne jsme v cíli – ve městečku Fort William. Na závěr je potřeba se vyfotit i u oficiálního konce cesty, jenž se nachází v centru města u sochy unaveného, ale spokojeného cestovatele. Pokud si chcete cestu protáhnout, je podle mého názoru nejlepším zakončením výstup na nejvyšší horu království, Ben Nevis.

Před cestou je vhodné si trail naplánovat, rozvrhnout si jednotlivé úseky, případně zarezervovat ubytování. Nedoporučuji vydávat se na cestu v létě, kdy je plná turistů a tzv. “midges” – velice nepříjemných komárů. Pro návštěvu jsou nejideálnější měsíce květen, červen či září. Jedná se o nezapomenutelný zážitek a nepochybují, že si ho užijete stejně jako já.

Martina Štětínová

Cesta Skotskou vysočinou
Foto: Martina Štětínová

Loch Lomond
Foto: Martina Štětínová

ZAJÍMAVOSTI Z OKOLÍ

Po stopách Spáleného mlýna pod Borem

Dosud užívaný název *Spálenec* souvisí s historií místa mezi Nedvědicí a Věžnou, které známe jako „Musilovo“. Podborský mlýn spolu s Borem je zmiňován v perňštejnských knihách i jiných pramenech již od poloviny 16. století. Forma zápisu odpovídá době.

Podle nejstarší perňštejnské knihy 338 (1525–1590) koupil mlýn v roce 1549 Prokop od svého bratra Jana Poláčka, rychtáře v Sejřku, za 103 kopy. K vyrovnání došlo až v roce 1552.

Roku 1559 koupil mlejn od sirotků mlynáře Prokopa Buryan za 100 kop. Ručitelem byl Jan Poláček ze Sejřku.

Roku 1570 koupil mlýn za 240 kop Jíra, syn Jana Rafíkova z Olší, zapsáno před úředníkem perňštejnským Janotou Čertvanem z Gostic.

V roce 1582 podle urbáře perňštejnského platí mlynář Burjan „ze mlejna a kola přístaveného“.

Pozemková kniha – gruntovnice – 343 (1597–1680) obsahuje zápisy o vsi Bor od roku 1634 a dvě a půl strany textu nazvaného „MLEJN PODBORSKEJ, který se nyní k ruce Jeho Milosti Pána užívá. V roce 1635 mlejn ke spálení přišel.“ Proto Spálený mlýn – Spálenec. Je pod správou vrchnosti, ale podíl patří potomkům mlynářů se jmény

Buršovští, Koczyna Pavel, Zuzana Janatová. Zápisy končí rokem 1680.

Ve dvou knihách svatebních smluv, uložených v MZA Brno, je 43 smluv týkajících se obyvatel Boru. Ve 14 smlouvách ženich nebo nevěsta pocházejí přímo z Podborského mlýna.

V soupisech půdy (katastrech D1–D5) se Spálený mlýn nevyskytuje – nepatřila k němu žádná půda. V pozemkové knize z r. 1754 je mlýn zapsán jako dominikát, což znamená panský. Zmíněné katastry jsou rustikální, tedy poddanské, proto v nich není Spálený mlýn zachycen, i když obydlený byl mlynářem Dvořákem.

Foto: Soukromý archiv rodiny Musilovy

Spálenec v roce 1970

Foto: Soukromý archiv rodiny Musilovy

Teprve v Josefínském katastru D6 z r. 1789 vlastní mlynář Josef Pavlík 3 jitra a 472 sáhů půdy. Stejnou výměru vlastní i mlynář Josef Filip. Mlýn s č. 12 má 3 místnosti. Stabliní katastr D9 a D10 v roce 1826 uvádí na mlýně Jana Hájka.

V různých dokumentech se podařilo zachytit jména některých mlynářů:

1686 Jíra Prokop, žena Dorota, 5 dětí
 1699 Jan Prokop, Alžběta, 7 dětí
 1729 Jakub Koczyna, Veronika, 5 dětí
 1738 Jakub Prokop (Prokůpek), Johana, 3 děti
 1758 Ambrož Skalník – kup
 1773 Heinrich Wagner – kup
 1775 Josef Pavlík – kup
 1784 Rosalia Pavlík – dědictví
 1821 Jan a Marie Hájek – kup
 1839 Ignatz Hájek, syn – dědictví

V roce 1886 zdědil mlýn Robert František Hájek, ředitel gymnázia ve Voroněži v Rusku, který hned druhý den mlýn prodal Balášům. Manželé František a Josefa Balášovi byli posledními majiteli mlýna před jeho zrušením. Mlýn byl zbořen po roce 1900 (cca 1905) při stavbě železnice Tišnov – Žďár. Číslo 12, Spálený mlýn pod Borem, zaniklo. Později bylo přiděleno novému domku Antona Synka v Boru.

Pozemková kniha č. 7701 z fondu C 17 z let 1772–1887 uvádí v sousedství mlýna na Spálenici domek č. 13 se dvěma místnostmi. Byl postaven na dominikální (panské) půdě. Patřilo k němu pět mír půdy v Lomech – ve třech parcelách.

V roce 1797 jej koupil za 120 zlatých Andreas Skalník. Vrchnosti platil z domu jeden zlatý, z půdy jeden zlatý a místo roboty dva zlaté ročně.

Pozemková kniha uvádí i další majitele: Franz Jaroš, Josef Lipovský, Tomáš Havlík, Anton Synek. V následujících letech zde žili:

Jan a Josefa Měšťanovi (1901–1930) – nájemci

Adolf Krytinář (po roce 1930)

Jan a Aloisie Hájkovi z Boru 1935

Jaroslav Handl – 1950

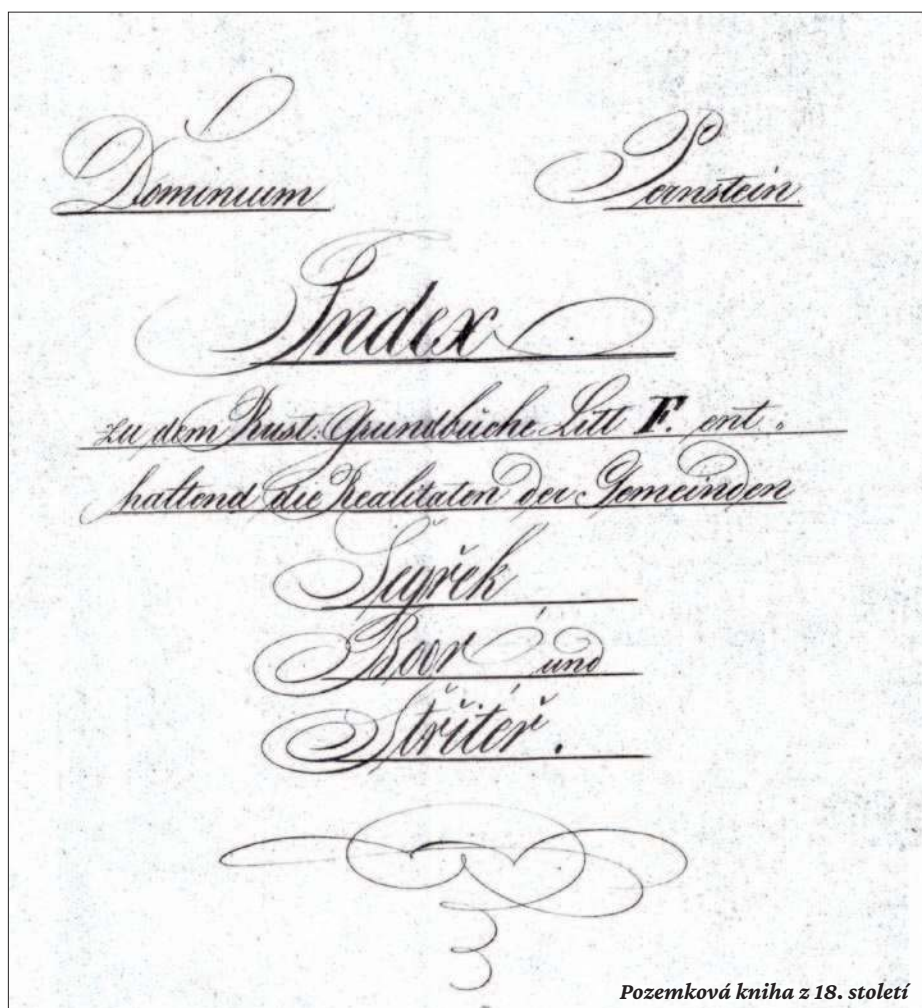
V roce 1955 domek koupili Musilovi z Rodkova.

V posledním desetiletí se mnohé změnilo. 26. 9. 2013 ve večerních hodinách vyjela zásahová jednotka SDH Nedvědice

s oběma zásahovými vozy k požáru budovy č. 13 na Spálenici. S největší pravděpodobností byl tento požár založen úmyslně (Zpravodaj 04/2013). Majitel domek po požáru opravil a prodal.

Podle seznamu majitelů domů v Boru jej v současnosti vlastní Martin a Radka Maškovi. Domek s č. 13 zůstává i nadále v povědomí jako Spálenec.

Marie Minaříková

Pozemková kniha z 18. století

Jsme připraveni, hlásí z Koruny Vysočiny

Dnes už je jasné, že prozatím skončila povinnost prokazovat se „Tečkou“, a to je přesně chvíle, na kterou jsme se přes celou zimu v Koruně Vysočiny připravovali. Prakticky celý cestovní ruch se nyní bude moct nadechnout a my jsme tady, aby náš region nezaspal hned na startu.

Náš úžasný kraj budeme představovat na dvou jarních veletrzích, takže pokud budete mít cestu do Prahy, můžete se za námi zastavit 18.–20. 3. na Holiday World nebo 25.–27. 3. na For Bike. Turisty a odbornou veřejnost seznáme s novými produkty v cestovním ruchu, na nichž jsme pracovali v minulých obdobích tak, abychom zaujali i turisty, kteří již naši oblast navštívili. Na druhý jmenovaný veletrh půjdeme mimo jiné s naším esem v rukávu. Můžeme se pochlubit dvěma úžasnými areály jen 20 km od sebe. A mimochodem už jste je vyzkoušeli? Singletracky v Novém Městě na Moravě nebo Trialaly Vír můžeme jedinečně doporučit.

V dubnu se objeví na „lčkách“ nové číslo Turistických novin, na kterých v současné době intenzivně pracujeme. Turistům představíme náš kraj jako místo, kde jim

ani týdenní pobyt nebude k poznání stačit. Zkrátka nepřijdou ani „místňáci“, kteří určitě objeví nové lokality, jež stojí za návštěvu. Třeba takové Osmistovky,

nejvyšší vrcholy Žďárských vrchů, má objeveno jen zlomek z nás, což je velká škoda. Jsou to úžasná místa.

Můžeme říct i něco bližšího k Santiniho šifře, produktu cestovního ruchu, který v jarních měsících spatří světlo světa. Objevíte tajemná místa v srdci Vysočiny, která jsou vzájemně propojena díly architekta J. B. Santiniho. Na své cestě budete hledat symboly, tvary, písmena, čísla nebo šifry, které nám tu zanechali naši předkové na fasádách kostelů, pod vytesanými sochami nebo v lesních zátisích. Už se těšíme na vaše reakce.

Nezapomínáme ani na podporu soukromých subjektů v cestovním ruchu. Zážitková karta Koruny Vysočiny pokračuje dál. Už máme první data z loňského roku a jsou velmi pozitivní. Je to přesně ten projekt, který plně využívá potenciál Koruny Vysočiny.

Určitě sledujte náš web www.koruna-vysociny.cz a inspirujte se výlety do okolí.

David Štěpánek
ředitel Koruny Vysočiny

Tip na výlet – bledule v údolí Chlébského potoka

V zimě bývá taky bílo, ale bílé koberce bledulí, které se objevují každým rokem, jsou přece jen krásnější. Doba, kdy se za nimi můžete vydat, je různá. Záleží hlavně na tom, jaké je počasí.

Tisíce bledulí, které vytvářejí rozlehlý květnatý koberec všude, kam oko dohlédne – to je jarní obraz u vesničky Chlébské nedaleko Nedvědice na Vysočině. Údolí Chlébského potoka se stalo přírodní rezervací už v roce 1953 a dnes louky poseté bílými květy lákají tisíce návštěvníků. Výjimečná podívaná se rozkládá na rozloze 4,3 hektaru.

Bledule je ve volné přírodě poměrně vzácná, a proto je chráněná. Zákon ji zakazuje trhat, přesazovat či poškozovat. Co málokdo ví, je, že je chráněná dokonce i na soukromých zahrádkách. Zmíněná oblast je významná i rozsáhlými porosty suťových lesů. Dále se zde vyskytují pcháčové louky a řada zajímavých druhů rostlin a živočichů.

Při letošní návštěvě se můžete těšit i na jednu novinku. Aby bledule a lidé mohli vedle sebe existovat a vzájemně si neškodit, postavily se v nepřístupném terénu nové povalové chodníky vedoucí

údolím potoka. Už toto jaro tak budou moci návštěvníci přírodní rezervace obdivovat květy bledulí bez toho, aniž by po nich šlapali.

Na začátku údolí je možnost skvělého občerstvení. Doporučuji vám zastavit se u stánku, který zde provozují dva spolky, SDH a KPCH Chlébské. Určitě nebudete litovat.

Jana Dvořáková

Foto: Ludvík Veselý

Foto: Lucie Glosrová

Co se děje v Barborce?

Možná jste si všimli, že v posledních měsících se v bývalém penzionu Barborka často svítí a v okolí panuje stavební ruch. A možná jste si říkali, co se tam asi může dít. V tomto článku se konečně dozvíte, co se u nás odehrává, kdo za tím vším stojí a kdy to celé vypukne.

Foto: Michaela Kubátová

Ateliér s velkým A

Někteří z vás si jistě pamatují, že se Barborka vždy nejmenovala Barborka, ale Ateliér. To proto, že zde žil a tvořil nedvědicí rodák, akademický malíř Alois Lukášek, který se stal na několik let i ředitelem základní školy hned přes ulici. Objekt penzionu před lety koupil majitel MEZ a.s., pan Pavel Horký, a od té doby čekal objekt na nové využití.

Otázka času

Mezitím se v Nedvědici zformoval ROSPUK, spolek zapálených lidí, kteří se chtějí aktivně podílet na lokálním rozvoji. Začali jsme přednáškami Jiřího Malíka o hospodaření s vodou, navázali jsme zařazením získání dotační podpory obci pro vznik jedlé zahrady nad dětským hřištěm. A protože je jednou z výrazných osobností ROSPUKU Jana Mokrá, divadelnice, kulturní aktivistka a hlavně pedagožka se zkušenostmi s montessori vzděláváním, bylo jen otázkou času, kdy se pustíme do nějakého vzdělávacího projektu.

Zapadlo to do sebe

Jana dlouhodobě pracuje v oboru vzdělávání dětí a již několik let touží po vlastní škole. Proto jsme získali záštitu tišnovské ZŠ ZaHRAdy a stali se její oficiální odloučenou třídou. Podařilo se nám oslovit pana Horkého, který nám nabídl za skvělých podmínek Ateliér k využití. Poté již nic nestálo v cestě tomu, abychom celý prostor na vlastní náklady opravili a přeměnili na vzdělávací zařízení.

Více možností, větší atraktivita

Můžete se divit, proč by v Nedvědici měla vzniknout další škola, když už tu pracuje dobře fungující základka? Logika je jednoduchá: Čím širší portfolio služeb obec nabízí, tím více lidí může přilákat. O to přece také jde, pomoci Nedvědici se rozvíjet a zabránit odlivu mladých rodin do města. S kapacitou 16 dětí v roce 2022 a maximálně 30 v budoucnosti není Jasan pro ZŠ Nedvědice konkurencí, ale spíše doplňkovou alternativou.

Přijďte se podívat a popovídat si

V únoru proběhla první informativní schůzka, navštívit nás však můžete i nyní. Budeme se na vás těšit! Sledujte, prosím, naše webové stránky www.skolajasan.cz, kde se dozvíte veškeré potřebné informace.

Michal Kláška

ŠKOLA JINAK • MONTESSORI • UČENÍ V PŘÍRODĚ • SEBEŘÍZENÉ VZDĚLÁVÁNÍ

OD ZÁŘÍ 2022 SE V NEDVĚDICI OTEVÍRÁ
ŠKOLA JASAN PRO 16 DĚTÍ OD 1. DO 5. TŘÍDY

ZÁPIS?

Jasan!

Úvodní schůzka • 22. 2. 2022
Dny naživo • únor – březen 2022
Informační schůzka • 29. 3. 2022
Zápis • 1. 4. – 6. 4. 2022

Zapište své dítě

Škola Jasan Nedvědice 61, 592 62, Nedvědice
Jana Mokrá / 737 137 570 / jana.mokra@skolazahrada.cz
www.skolajasan.cz / FB - Škola Jasan

Dveře dokořán

Blíží se čas zápisů do základních škol. I ta naše základní škola pořádá zápis pro děti. Nachází se v Tišnově, je tedy dobře dopravně dostupná. Dovolte mi, abych vám ji představila. Z pohledu zákona jsme běžná základní škola, která slučuje základní školu praktickou a základní školu speciální. Vysvědčení našich žáků má stejnou hodnotu jako jiné. I naši žáci po úspěšném absolvování deváté třídy získávají doložku o základním vzdělání úplně stejně jako

jejich vrstevníci z ostatních škol. Další vzdělávání absolventů může pokračovat jakýmkoliv směrem. To, co je na nás jiné, je malý kolektiv žáků ve třídách a přítomnost speciálních pedagogů.

Naším cílem je co největší míra samostatnosti žáků, co nejkvalitnější příprava na praktický život a schopnost orientovat se ve společnosti. Najít své místo v životě a uplatnit se v dospělosti na trhu práce. Toto vše odráží i název našeho

vzdělávacího programu *Společně to půjde lépe – Učíme se s úspěchem*. Abychom úspěchu dosáhli, pracujeme všichni, nejvíce však naši žáci. Ne vždy je jim osud příznivě nakloněn a do života jim staví překážky. Někdy malé, někdy velké. A tyto překážky pomáháme různými způsoby našim žákům překonávat. Pomocníky dětí jsme právě my, dospělí, kteří jim překážky z cesty neodstraňují, ale učí je s nimi bojovat. Neocenitelnými pomocníky jsou

i spolužáci a kamarádi, protože mají stejný cíl, většinou i podobné potíže. Mohou se tak vzájemně motivovat k dosažení cíle, naučit se něco nového, překonat překážky a pokračovat směrem vzhůru. I učitelé se neustále učí, proto je výuka v naší škole obohacena prvky canisterapie, strukturovaným či zážitkovým učením nebo prvky různých směrů vzdělávání. Společná je ale vždy názornost a propojení s praktickou zkušeností ze života žáků.

Pokud jsem vás textem zaujala, můžete si kdykoliv domluvit návštěvu a přijít se k nám podívat. Dveře jsou otevřeny všem, nejen prvňáčkům. Je možný přestup žáků do jakéhokoli ročníku. **Termín zápisu ředitel školy stanovil na 27. 4. 2022.** Vzděláváme žáky s již diagnostikovaným obtížemi, na základě doporučení PPP nebo SPC. Proto je dobré při návštěvě a informacích o možném nástupu přinést dokumen-

Zážitkové fotografie
Foto: Mgr. Petra Makešová

ty podstatné pro vzdělávání vašeho dítěte. **Více informací můžete získat na tel. čísle 725 557 648 u Mgr. Dany Staňkové.**

Naše velká sestra, střední škola, přijímá přihlášky do 1. března 2022. SŠ a ZŠ Tišnov ve školním roce 2022/2023 otevírá učební obory: opravář zemědělských strojů, mechanik opravář motorových vozidel, elektromechanik pro zařízení a přístroje a ošetřovatel/ošetřovatelka se zaměřením na sociální služby a zdravotnictví. Všechny obory jsou zakončené závěrečnou učňovskou zkouškou.

Zájemci o studium, kteří už mají výuční list nebo ukončili poslední ročník maturitního oboru, mají možnost rozšířit své vzdělání formou ročního zkráceného studia všech uvedených oborů.

Mgr. Dana Staňková
zástupce ředitele ZŠ a SŠ Tišnov

ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA

Vážení rodiče, spoluobčané, uplynulé období nebylo ve škole lehké, přesto jsme ho zvládli bez většího uzavírání tříd. Jsme opravdu rádi, že se epidemiologická situace zlepšuje. Konečně můžeme zase začít plánovat aktivity, kterých se budete moci zúčastnit i Vy. Po dvou letech přivítáme ve středu 13. dubna prvňáčky u obvyklého zápisu přímo v naší škole.

Na 29. dubna chystáme novou akci – *Den otevřených dveří*. Uskuteční se v odpoledních hodinách jak v základní, tak i v mateřské škole. Bude připraven program i prohlídka školy.

Zápis do mateřské školy proběhne 5. května. Předcházet mu budou *Odpoledne v MŠ* pro všechny zájemce o naši mateřskou školu. V obou třídách MŠ probíhají v odpoledních hodinách přípravné kroužky pro předškoláky. Na rozloučenou se školním rokem rádi zase obnovíme *Zahradní slavnost* – nejen pro děti a jejich rodiče.

Škola se opět zapojí do *Slavností Pernštejnského panství*. Děti a žáci vystoupí se svým kulturním programem a návštěvníci budou moci zhlédnout výstavu jejich prací a výrobků v budově A (školní jídelna). Věřím, že se všechny naše plány uskuteční a škola bude znovu součástí kulturního a společenského života městyse.

V posledních dnech se nás také dotýká situace na Ukrajině. Není nám lhostejný osud lidí zasažených válkou. Dle našich možností budeme ve spolupráci s obcí připraveni pomoci. Doufejme, že se vše co nejdříve obrátí k lepšímu.

Eva Šimečková

Základní a Mateřská škola Nedvědice,
okres Brno-venkov, příspěvková organizace

zve

K ZÁPISU DO 1. ROČNÍKU 2022/2023

ve středu 13. dubna 2022

od 13:00-17:00 hod.

na prvním stupni v budově A

U zápisu je nutné doložit:

- ✓ občanský průkaz
- ✓ rodný list dítěte

TĚŠÍME SE NA VÁS!

www.skola.nedvedice.cz

tel: 777 679 354

Náš život s Kájou

V říjnu k nám do třídy přibyl Kája. Je tichý a slušný, jen někdy vyplazuje jazyk. Zpočátku nám dělal starosti, nechtěl jíst, asi jsme ho dost děsili. Dlouhé dny se nám schovával tak důkladně, že jsme ho nemohli najít. Teď už je v pohodě. Do kolektivu zapadl výborně. S nikým neměl žádný konflikt. I většina učitelů ho má ráda. Jen jedna paní asistentka kvůli němu do naší třídy ani nevstoupí. Na vyučování

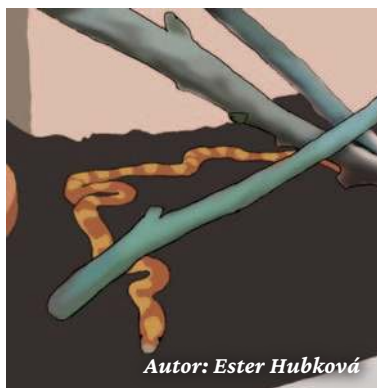
však nebývá připravený, nemá ani sešity, ani penál. Vyučování tráví vleže. V hodinách a o přestávkách spí, když nespí, tak stejně mlčí. Dělá si, co chce, a nikdo se na něj nezlobí. Klidně si i jít přímo ve vyučovací hodině! Vyniká ve šplhání. Někdy leze až na strop. Jeho oblíbeným předmětem je tělocvik. Rád spí, relaxuje a pozoruje okolí. A taky se rád svlíká – klidně i během vyučování. (Asi proto musí být

pod zámkem.) Školní řád nedodržuje, na začátku hodiny se v lavici nepostaví, neodpovídá na otázky učitelů, nehlásí se! Oproti nám ostatním má velké výhody. Může klidně celý den spát a svačiny mu chystá paní učitelka! Nemusí psát písemky, vlastně nemusí psát vůbec nic. A ještě má vlastní topení! Jí jenom zdravě, preferuje raw stravu s velkým podílem bílkovin. Takové svačiny jako on nikdo z nás

nemá. Vždycky sní, co dostane. V módě není vybíravý. Oblečení nosí pořád stejné – červený overal. Outfit má každý den stejný, jen ho někdy obmění za novější model. Sedí s paní asistentkou a do té je určitě i zamilovaný, protože se zdržuje výhradně v její blízkosti. Školu taky jasně miluje, protože tu zůstává přes noc, přes víkend, a dokonce i o prázdninách!

A na závěr jedno tajemství – Kája je možná holka!!!

*žáci sedmé třídy o hadovi Kájovi
(pod vedením G. Sedlářové a L. Slezákové)*

Autor: Ester Hubková

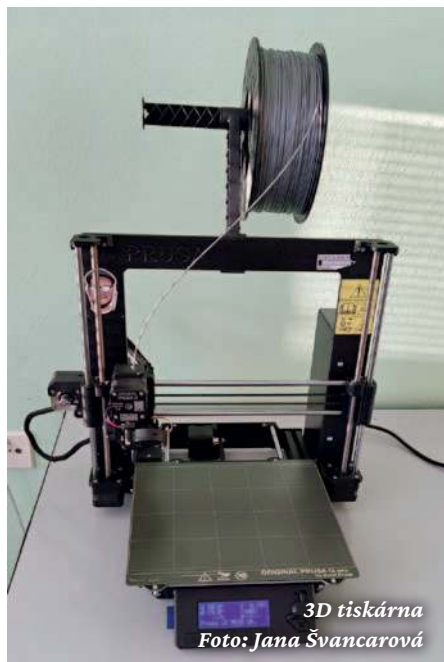

Autor: Lenka Martinková

3D tiskárna na škole

Naše škola se zapojila do programu *Průša pro školy* a získala 3D tiskárnu, která bude sloužit jako inovativní pomůcka ve výuce informatiky a rozšíří i možnosti výuky v ostatních předmětech. Velkou výhodou je možnost navrhnout modely školních pomůcek, které pomohou žákům lépe pochopit a procvičit nové učivo. Jako první jsme si vyzkoušeli návrh a tisk hrací kostky pro časování německých sloves. Ve všech ročnících, kde se němčina vyučuje, nalezne nyní tato názorná didaktická pomůcka uplatnění.

Jana Švancarová

3D tiskárna

Foto: Jana Švancarová

První vysvědčení

Všechno se děje v životě jednou poprvé. Stejně je to i s vysvědčením. První vysvědčení bývá vždy důvodem k malé oslavě a velké radosti. Moji prvňáčci urazili kus cesty, z předškoláků se stali školáky s jejich povinnostmi, radostmi i starostmi. Za první pololetí udělali veliké pokroky.

Významným dílem k tomu přispěli i rodiče, kteří se dětem věnují. I těm patří mé poděkování.

Všem prvňáčkům držím palce i do dalších měsíců, aby byli stejně úspěšní a zvědaví jako doposud.

Leona Vejrostová

Foto: Leona Vejrostová

Odpoledne v MŠ Nedvědice

Pokud má Vaše dítě 2 roky – 5 let a uvažujete o jeho přihlášení do naší mateřské školy, rádi Vás přivítáme **od 16.15 do 17.15 hod.** v termínech

**21. března, 25. dubna,
23. května, 13. června.**

Můžete se zeptat na to, co Vás zajímá, a Vaše dítě se seznámí s prostředím naší mateřské školy.

Přijďte se k nám podívat!
Těšíme se na Vás!

Foto: Archiv MŠ

Pod olympijskými kruhy

Únor byl ve znamení olympiády. Proto jsem se i my, páťáci, připojili k našim olympionikům. V naší třídě proběhlo olympijské matematické zápolení. Rozdělili jsme se do skupin a každá skupina plnila různě náročné matematické úkoly. Bylo velmi milé pozorovat týmovou spolupráci žáků, odhodlání zvládat překážky a dosáhnout cíle, a především radost z překonání sama sebe. Myslím si, že se nám podařilo naplnit hlavní smysl olympijských her.

A kdo se umístil na stupních vítězů?

- 1. místo** – Tomáš Hovorka, Martin Veselý
- 2. místo** – Monika Kubánková, Tereza Řepová, Jolana Zemanová
- 3. místo** – Eliška Balášová, Eliška Bednářová, Jolana Grošková, Kristýna Kaňková, Eliška Klusáková

Eva Nedomová

Foto: Markéta Pučálková

Rodilý mluvčí v 5. třídě

Ve čtvrtek 10. února měli žáci 5. třídy možnost procvičit své znalosti angličtiny s rodilým mluvčím Jayem, který na naší škole pravidelně navštěvuje žáky druhého stupně.

Foto: Markéta Pučálková

Na úvod žáci představili sebe a svého domácího mazlíčka. Následně měli za úkol vymyslet otázky, aby Jaye lépe poznali. Díky těmto otázkám jsme se dozvěděli, že má nejraději modrou barvu a malinovou či vanilkovou zmrzlinu, kde dřív žil a proč se přestěhoval do České republiky. Ke konci hodiny žáky ještě čekal rychlý kvíz, kde mohli procvičit svoji slovní zásobu. Hodina všem utekla jako voda. Doufáme, že se s Jayem zase brzy potkáme.

Kateřina Myslivcová

Když Jay přišel do třídy, tak jsem se trochu bála, ale po chvilce jsem zjistila, že to bude dobrý. Byla jsem ráda, že k nám přišel, protože jsme se naučili i nová slovíčka. Hodina mě velmi bavila. Občas jsem nerozuměla, ale to asi skoro celá třída.

Jolana Grošková, žákyně 5. třídy

Opačný Ota sedmáků

Sedmáci se v hodině literární výchovy seznámili i s nonsensovou poezií. Je to poezie veselá, možná až trochu šílená. Asi proto se jim báseň Opačný Ota Američana Shela Silversteina líbila. Někteří se jí nechali inspirovat, vyzkoušeli si „práci“ básníka a přidali sami pár „opačných“ veršů. Jednotlivé sloky původní básně sedmáci následně doplnili i ilustracemi. Vznikaly v hodinách výtvarné výchovy pod vedením paní učitelky Ivy Lukášové.

Gabriela Sedlářová

Dnes to zase popletl Opačný Ota.
Ráno šel do práce, i když je sobota.
Tomáš Ondra

Odpad hází do lednice,
večer snídá z popelnice.
Nejraději maluje nohama,
štetcem míchá polévku s houbama.
Lucie Řehůrková

Doma chodí v turbanu,
venku běhá v županu.
Tomáš Sedláček

Ráno, když se probudí děti Otovy,
chodí místo do školy ze školy.
A po vzoru svého opačného tatínka
dělá všechno opačně tahle rodinka.
Karolína Švestková

Zimní období a předvánoční čas v MŠ

6. prosince byla naše mateřská škola plná čertků, andlíků a Mikulášů. Celé dopoledne jsme si řádně užili. Děti plnily různé čertovské úkoly, zpívali jsme známé písně o čertech, také se i přednášelo. S nadšením jsme očekávali příchod Mikuláše, anděla a čertů. I letos k nám zavítali žáci devátého ročníku v přestrojení. Touto cestou bychom jim i paní asistentce, která je doprovodila, chtěli poděkovat. Milou návštěvou byly děti velice překvapeny. Na fotografii si můžete prohlédnout odvážlivce, kteří se s deváťáky vyfotili.

Využili jsme příchod prvního sněhu a s dětmi jsme šli bobovat a stavět sněhuláky. I předvánoční čas byl ve školce pestrý. Děti pomáhaly při výzdobách, vánočním tvoření a přípravě dárků pro rodiče, obec a základní školu. Tolik očekávaný den byl skoro za dveřmi, děti zdobily stromeček, zpívaly koledy a těšily se, až k nám přijde Ježíšek. Pod stromečkem bylo plno dárků, které využíváme při práci s dětmi, ale také dárky, které si děti odnesou domů.

Vzhledem k tomu, že máme předškoláky v obou třídách, věnujeme se přípravě k zápisu a na vstup do školy. Děti plní různé úkoly, pracovní listy, rozvíjí svoje schopnosti a dovednosti v oblasti grafomotoriky, matematických představ, zrakové analýzy, sluchového vnímání, předčtenářské gramotnosti. Úkoly jsou propojené s tématy. Rádi chodíme na dlouhé vycházky, hlavně do lesa, kde děti pozorují stopy zvěře, poslouchají zpěv ptáčků a vnímají přírodu takovou, jaká je. Nezapomínáme ani na zvířátka v lese a kačeny na rybníce a vždy jim doneseme nějakou dobrotu. Na druhou polovinu března jsme pro děti naplánovali karneval. Fotografie nejen z této akce si můžete prohlédnout na stránkách školy nebo v příštím čísle Zpravodaje. Nyní se těšíme na příchod jara a plánujeme pro děti další pestrý program.

Kolektiv MŠ

Foto: Archiv MŠ

Po přečtení pohádky *Rukavička* jsme si ji vyzkoušeli zdramatizovat. Nejprve jsme se pečlivě seznámili s obsahem. Ve výtvárné výchově jsme nakreslili rukavičky a poté jsme si pohádku zahráli. Společná práce nás velmi bavila.

Denně sledujeme, jak nám roste avokádo, které jsme před rokem vypěstovali z pecky. Jednu rostlinku jsme také věnovali žákům ze Základní a Mateřské školy ve Štěpánově nad Svratkou.

Foto: Blanka Dvořáková

V hodině slohu jsme si vyzkoušeli vyplnit elektronický dotazník.

Blanka Dvořáková

INZERCE

INZERCE

+
Městys Nedvědice
nabízí k pronájmu

ordinaci praktického lékaře

ve Zdravotním středisku v Nedvědici čp. 103

1

Čekárna - 22 m²

včetně základního vybavení

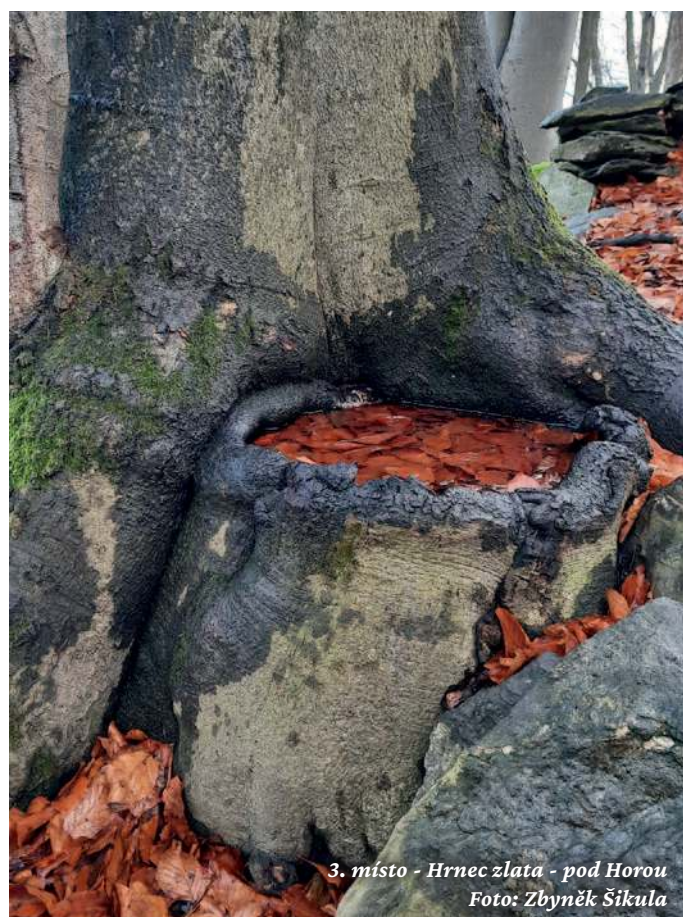
2

Ordinace - 50 m²

(přípravná, šatna, svlékací box a základní vybavení)

Pro více informací volejte 728 331 547

nebo pište na mestys@nedvedice.cz

NOVÁ ŠKODA FABIA SEBEVĚDOMĚ SVÁ

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

**S výhodnou
měsíční splátkou**

již za
3 877 Kč měsíčně

Financujte CHYTŘE se
ŠKODA Financial Services

Úvěr. Leasing. Pojištění. Mobilita.

Tato varianta platí při využití financování se ŠKODA Financial Services

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ vozu
ŠKODA FABIA: 5,0–6,0 l/100 km, 113,2–136,4 g/km

ilustrativní foto

Vzorový příklad úvěru na vůz ŠKODA FABIA Ambition 1,0 TSI 70 kW v ceně 387 700 Kč, při financování se ŠKODA Financial Services v ceně 387 700 Kč, splátka předem 114 240 Kč (29,47 %), výše úvěru 273 460 Kč, poplatky za uzavření a vedení smlouvy 0 Kč, celkové platby za úvěr 302 719 Kč, celkové platby za úvěr vč. pojištění 333 427 Kč, RPSN vč. pojištění 8,790 %, délka úvěru 36 měsíců, poslední nerovnoměrná splátka 193 850 Kč, měsíční splátka úvěru 3 024 Kč, měsíční splátka úvěru vč. pojištění 3 877 Kč, úroková sazba p. a. 4,14 %. ŠKODA Pojištění Standard obsahuje havarijní pojištění, povinné ručení (10% spoluúčast) s uznáním bonusů za bezeškodní průběh dosavadních pojištění (60 měsíců) a pojištění skla (limit plnění 10 000 Kč). Další parametry jsou: věk klienta 46 let nebo více a běžné užití vozu. Tato indikativní nabídka není nabídkou ve smyslu § 1732 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, a jejím přijetím nevzniká mezi společností ŠkoFIN s. r. o. a druhou stranou závazkový vztah.

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

AUTO...s.r.o.
Nádražní 2118/67
591 01 Žďár nad Sázavou
Tel.: 566 630 303
www.auto-auto.cz

auto